

(2 Hours)

Total Marks: 60

- Q-1 Answer the following in not more than two sentences (any six) (12)
1. What is a brothel under Immoral Traffic (prevention) Act?
  2. What is Penalty for giving and taking dowry as per Dowry Prohibition Act, 1961?
  3. What is Punishment for Glorification and building a temple of Sati as per the Commission of Sati Prevention Act, 1987?
  4. In which of the industries children below the age of 14 are prohibited to work?
  5. Define the term Delinquent.
  6. When a Hindu married woman can adopt a child?
  7. Which article of Constitution of India provides equal pay for equal work for both men and women?
  8. Define the type of talaq "Mubarat".
  9. Explain the provisions for abortion in PCPNDT Act.
  10. Explain the term Stridhan.

- Q-2 Write Short notes (Any two) (12)
1. Define 'Shelter home'
  2. Right of adopted child in parental and ancestral property
  3. Uniform civil code
  4. Define functions of National Commission for Women.

- Q-3 Situational Problem (Any two) (12)
1. Reena, 25 weeks pregnant, was diagnosed with an acute heart malfunction.
    - a. Explain the provisions for abortion in PCPNDT Act.
    - b. Can she abort even after 27 weeks, explain the provision.
  2. Najma was given in marriage at the age of 13 years. On attaining 18 years she wants to repudiate the marriage.
    - a. Can she repudiate the marriage?
    - b. Define "Option of Puberty"
  3. Abhishek and Deepa married as per Hindu Marriage Act. Abhishek converted to Muslim religion and married to Shiba without dissolution of first marriage.
    - a. What are the remedies available to Deepa as per Hindu Marriage Act?
    - b. Is this marriage with Shiba valid? Explain with Citation
  4. A toy factory along with male members had 29 female members.
    - a. Are these women employees entitled for creche facility, Explain with reason?
    - b. Can female employees be forced for night shifts? Give reason.

- Q-4 Answer any two in detail (24)
1. Explain the objects and detailed provisions of Maternity Benefit Act, 1961
  2. Describe provision of maintenance under various personal laws along with Sec 125 of Cr.P.C.
  3. Define the prime object of the enactment of the Family Court Act, 1984.
  4. Discuss health and safety of women under Factories Act, 1948.

वेळ: २ तास

एकूण गुण: ६०

प्रश्न-१ खालील दोन वाक्यांपेक्षा जास्त नाही (कोणत्याही सहा) उत्तरे द्या. (12)

1. अनैतिक वाहतूक (प्रतिबंध) Act अंतर्गत वेश्यालय म्हणजे काय?
2. हुंडा बंदी कायदा, 1961 नुसार हुंडा देणे आणि घेणे यासाठी काय दंड आहे?
3. सती प्रतिबंध कायदा, 1987 नुसार सतीचे मंदिर बांधणे आणि स्तुती करणे यासाठी काय शिक्षा आहे?
4. 14 वर्षांखालील मुलांना कोणत्या उद्योगात काम करण्यास मनाई आहे?
5. Delinquent या शब्दाची व्याख्या करा.
6. हिंदू विवाहित स्त्री मूल केव्हा दत्तक घेऊ शकते?
7. भारतीय राज्यघटनेच्या कोणत्या कलमात स्त्री आणि पुरुष दोघांनाही समान कामासाठी समान वेतनाची तरतूद आहे?
8. तलाकचा प्रकार "मुबारत" परिभाषित करा.
9. पीसीपीएनडीटी कायद्यातील गर्भपाताच्या तरतुदी स्पष्ट करा.
10. स्त्रीधन या शब्दाचे स्पष्टीकरण करा.

Q-2 टीपा लिहा (कोणत्याही दोन)

1. 'शेल्टर होम' परिभाषित करा
2. पालकांच्या आणि वडिलोपार्जित मालमत्तेत दत्तक मुलांचा हक्क
3. समान नागरी संहिता
4. राष्ट्रीय महिला आयोगाची कार्ये परिभाषित करा.

प्रश्न-३ परिस्थितीजन्य समस्या (कोणत्याही दोन)

1. 25 आठवड्यांची गरोदर असलेल्या रीनाला हृदयात तीव्र बिघाड झाल्याचे निदान झाले.
a पीसीपीएनडीटी कायद्यातील गर्भपाताच्या तरतुदी स्पष्ट करा.
b 27 आठवड्यांनंतरही ती गर्भपात करू शकते का, तरतुदी स्पष्ट करा.
2. वयाच्या 13 व्या वर्षी नजमाचा विवाह झाला होता. १८ वर्षे पूर्ण झाल्यावर तिला लग्न रद्द करायचे आहे.
a ती लग्न नाकारू शकते का?
b "यौवनाचा पर्याय" परिभाषित करा

28012

3. हिंदू विवाह कायदानुसार अभिषेक आणि दीपा यांचा विवाह झाला. अभिषेकने मुस्लिम धर्म स्वीकारला आणि पहिला विवाह न विसरता शिबाशी लग्न केले.
- a हिंदू विवाह कायदानुसार दीपासाठी कोणते उपाय उपलब्ध आहेत?
- b शिबासोबतचा हा विवाह वैध आहे का? उद्धरणासह स्पष्ट करा
4. खेळण्यांच्या कारखान्यात पुरुष सदस्यांसह 29 महिला सदस्य होत्या.
- a या महिला कर्मचाऱ्यांना क्रेच (पाळणी घर) सुविधेसाठी पात्र आहे का, कारणासह स्पष्ट करा?
- b महिला कर्मचाऱ्यांना रात्रीच्या शिफ्टसाठी सक्ती करता येईल का? कारण द्या.

प्रश्न-4 कोणत्याही दोनची तपशीलवार उत्तरे द्या.

(24)

1. मातृत्व लाभ कायदा, 1961 च्या उद्देश व तरतुदीवर तपशीलवार स्पष्ट करा
2. कलम 125 of Cr.P.C सह विविध वैयक्तिक कायद्यांतर्गत देखभालीच्या तरतुदीचे वर्णन करा.
3. कौटुंबिक न्यायालय कायदा, 1984 च्या अंमलबजावणीचा मुख्य उद्देश परिभाषित करा.
4. कारखाना कायदा, 1948 अंतर्गत महिलांचे आरोग्य आणि सुरक्षितता यावर चर्चा करा.

Paper / Subject Code: 35808 / Law relating to Women & Children.

(3 Hours)

Total Marks: 100

Please check whether you have got the right question paper
N.B. 1. All questions are compulsory.

2. Figures to the right indicate full marks.

1 Answer the following in not more than two sentences each: -

20

- State the types of Meher under Islamic law.
- As per PCPNDT Act after how many weeks a female cannot abort without legal consent?
- What is the ratio of Sarla Mudgal V UOI
- What do you understand by the term Option of Puberty'?
- What is the concept of Halala under Islamic Law?
- Two functions of National Commission for Women.
- What is the presumption in case of simultaneous death?
- Who is juvenile delinquent?
- Two objects of Maternity Benefit Act, 1961
- Who is considered to be the victim in an offence of Adultery?

2. Write short notes on any four of the following:

20

- Distinguish between Alimony and Maintenance
- Statutory enactments for the protection of child in India
- Female feticide
- Nirbhaya Case
- Child Marriage Restraint Act
- Effectiveness of The Immoral Traffic of Women Act

3. Solve any two of the following problems: -

12

- Heena was given Talaq-ul-Sunnat, however the husband died on the second day of third pronouncement of talaq.
  - What is the effect of death on unpaid Meher?
  - What is the effect of death on her Iddat period?

28009

- b. The police raided a brothel and found many ladies and amongst them there were two minor girls.
- Which law should be applicable to decide the age of minority?
  - What in your opinion should the women caught in the brothels are, a victim or offender? Justify.
- c. A Hindu male adopts a child with the consent of his wife.
- What is the effect on adoption if the Hindu father converts to a non-Hindu religion.
  - What is the effect on adoption if the consent of wife was fraudulently taken by husband.
  - Can the adoption be cancelled? Why?

4. Attempt any four essay type questions from the following

48

- Status of Women and Constitution of India.
- Evolution of law related to Sexual Harassment at work place.
- Discuss difference between Divorce and Judicial Separation under Hindu Marriage Act, 1955.
- Discuss various provisions related to substantive, procedural law and system of courts for matrimonial relief in India.
- Explain the main provisions of Maternity Benefit Act, 1961.
- What are the reasons for juvenile delinquency? What changes were made in law post Nirbhaya case, for juvenile committing heinous crime.

(३ तास)

एकूण गुण : १००

- कृपया तुम्हाला योग्य प्रश्नपत्रिका मिळाली आहे का ते तपासा
एन.बी. 1. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2. उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.

1. खालील प्रत्येकी दोनपेक्षा जास्त वाक्यात उत्तर द्या:

20

- इस्लामिक कायदानुसार मेहेरचे प्रकार सांगा.
- PCPNDT कायदानुसार किती आठवड्यांनंतर महिला कायदेशीर संमतीशिवाय गर्भपात करू शकत नाही?
- सरला मुद्रल V UOI चे प्रमाण किती आहे
- ऑप्शन ऑफ पुएबर्टी ! या शब्दाने तुम्हाला काय समजते?
- इस्लामिक कायदानुसार हलाला ही संकल्पना काय आहे?
- राष्ट्रीय महिला आयोगाची दोन कार्ये.
- एकाचवेळी मृत्यू झाल्यास गृहीतक काय आहे?
- बालगुन्हेगार कोण आहे?
- मातृत्व लाभ कायदा, 1961 चे दोन उद्देश लिहा.
- व्यभिचाराच्या गुन्ह्यात बळी कोणाला मानले जाते?

2. खालीलपैकी कोणत्याही चारवर टीपा लिहा.

20

- पोटगी आणि देखभाल यात फरक करा
- भारतातील बालकांच्या संरक्षणासाठी वैधानिक कायदा
- स्त्री भ्रूणहत्या
- निर्भया प्रकरण
- बालविवाह प्रतिबंध कायदा
- अनैतिक वाहतूक कायद्याची प्रभावीता

3. खालीलपैकी कोणतेही दोन समस्याजन्य प्रश्न सोडवा

12

- हिनाला तलाक-उल-सुन्नत देण्यात आली होती, मात्र तिसऱ्या तलाकच्या दुसऱ्या दिवशी पतीचा मृत्यू झाला.
  - न दिलेल्या मेहेरवर मृत्यूचा काय परिणाम होतो?
  - तिच्या इद्दत कालावधीवर मृत्यूचा काय परिणाम होतो?
- पोलिसानी एका कुटुंबाच्यावर छापा टाकला आणि अनेक महिला सापडल्या आणि त्यामध्ये दोन अल्पवयीन मुली होत्या.

28009

Page 3 of 4

- i) अल्पवयीन वय ठरवण्यासाठी कोणता कायदा लागू करावा?
- ii) तुमच्या मते वेश्यागृहात पकडलेल्या महिला पीडित किंवा गुन्हेगार काय असाव्यात? औचित्य सिद्ध करा.
- c हिंदू पुरुष आपल्या पत्नीच्या संमतीने एक मूल दत्तक घेतो.
- i) हिंदू पित्याने गैर-हिंदू धर्म स्वीकारल्यास दत्तक घेण्यावर काय परिणाम होतो.
- ii) पतीने फसवणूक करून पत्नीची संमती घेतल्यास दत्तक घेण्यावर काय परिणाम होतो.
- iii) दत्तक घेणे रद्द केले जाऊ शकते का? कारण द्या.

4. खालील पैकी कोणत्याही चारवर निबंधात्मक उत्तरे लिहा.

48

- a महिलांची स्थिती आणि भारतीय राज्यघटना.
- b कामाच्या ठिकाणी लैंगिक छळाशी संबंधित कायद्याची उत्क्रांती.
- c हिंदू विवाह कायदांतर्गत घटस्फोट व न्यायालयीन विभक्तीकरण यातील फरक स्पष्ट करा.
- d भारतातील वैवाहिक सवलतीसाठी ठोस, प्रक्रियात्मक कायदा आणि न्यायालयांच्या प्रणालीशी संबंधित विविध तरतुदीवर चर्चा करा.
- e मातृत्व लाभ कायदा, 1961 च्या मुख्य तरतुदी स्पष्ट करा.
- f बालगुन्हेगारीची कारणे कोणती? निभया प्रकरणानंतर अल्पवयीन मुलांनी जेधन्य अपराध केल्यास कायद्यात काय बदल केले गेले यावर चर्चा करा.

28/11/22

Time: - 2:30 to 4:30 pm

(2 Hours)

(Total Marks : 60)

Please check whether you have got the right question paper.

N.B.: 1) All questions are compulsory.

1. Write in one or two sentences (Any Six). 12
- a) What is Domestic Violence?
  - b) What is Polyandry?
  - c) What is Nikah?
  - d) Define Dowry.
  - e) Define 'Child' under Factories Act.
  - f) Define 'Shelter Home'.
  - g) What is alimony?
  - h) Define Juvenile under J.J. Act
  - i) Define agante.
  - j) What is Iddat?
2. Write Short Notes (Any Two). 12
- a) Important provision of CEDAW.
  - b) Equal pay for equal work.
  - c) Functions of Family Court.
  - d) Divorce by mutual consent under Hindu marriage Act, 1955
3. Solve the following (Any Two) 12
- a) Atul & Riya married under Hindu Marriage Act. Atul convert into Muslim religion and marries Shahida.
    - i) What are the remedies available to Riya?
    - ii) Is his marriage with Shahida valid? Give reasons.
  - b) Seeta, a 10 years girl married with Rohit 15 years old boy by their parents.
    - i) Whether the marriage is valid? Give reasons.
    - ii) Whether their parents have committed any offence? Give reasons.

28/11/22

- c) Ram, a Hindu unmarried male wants to adopt a daughter, Sheela
- What are the provisions available with Ram for adoption of a daughter?
  - After adoption if Ram marries with Kavita then what will be the relationship between Ram, Kavita and Sheela?
- d) A factory consists of 50 female weavers along with other male weavers.
- Can the female weavers be allowed to do night shifts? Give reasons.
  - Are the women employees entitled to creche facilities? Give reasons.
4. Write Any Two of the following:
- Explain in detail provision of Maternity Benefit Act 1961.
  - Discuss in detail the Divorce of women under Muslim Law.
  - Explain in detail the provisions of Dowry Prohibition Act.
  - Discuss health and safety of women under Factories Act, 1948.

24

28/11/22

(मराठी रुपांतर)

(वेळ : २ तास)

(एकूण गुण : ६०)

सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.

१. एक किंवा दोन वाक्यात लिहा. (कोणतेही सहा)

१२

- अ) घरगुती हिंसा म्हणजे काय ?
- ब) बहुपतीत्व म्हणजे काय ?
- क) निकाह म्हणजे काय ?
- ड) 'हुंडा' ही संज्ञा लिहा.
- इ) फारखाना कायदा अंतर्गत 'बालक' ही संज्ञा लिहा.
- फ) 'निवारा घर' ही संज्ञा लिहा
- ग) पोटगी म्हणजे काय ?
- ह) अल्पवयीन न्यायदान (देखरेख व संसक्षण) अधिनियम, अंतर्गत 'अल्पवयीन' ही संज्ञा लिहा.
- य) अग्रेट ही संज्ञा लिहा.
- ज) इदत म्हणजे काय ?

२. टीपा लिहा (कोणत्याही दोन).

१२

- अ) सीडॉ (CEDAW) च्या मटत्वाच्या तरतुदी.
- ब) समान कामासाठी समान वेतन.
- क) कौटुंबिक न्यायालयाचे कार्ये.
- ड) हिंदू विवाह कायदा १९५५ अंतर्गत सहसम्मतीने घटस्फोट.

३. खालील प्रश्न सोडवा. (कोणतेही दोन)

१२

अ) अतूल आणि रिया या दोघांचे हिंदू विवाह कायद्यांतर्गत लग्न झाले आहे. अतूल हा मुस्लिम धर्मांमध्ये धर्मांतर करतो आणि शहिदा सोबत लग्न करतो.

१) अतूलच्या धर्मांतरानंतर रियाला कोणते पर्याय उपलब्ध आहेत?

२) शहिदा सोबतचे लग्न वैध आहे का? कारणे द्या.

ब) शीला, या दहा वर्षांच्या मुलीचे रोहीत या १५ वर्षांच्या मुलाशी त्यांच्या पालकांद्वारे लग्न होते.

१) हे लग्न वैध आहे का? कारणे द्या.

२) त्यांच्या पालकांनी काही गुन्हा केला आहे का? कारणे द्या.

क) राम या अविवाहित पुरुषाला शिला या मुलीस दत्तक घ्यावयाचे आहे.

१) रामला जर मुलीला दत्तक घ्यावयाचे असेल तर कोणत्या तरतूदी आहेत.

२) दत्तक घेतल्या नंतर जर रामचा कविताशी विवाह झाला असेल तर राम, कविता व शिला यांचे नाते संबंध काय?

ड) एका कारखान्यामध्ये पुरुष कामगारांसोबतच ५० महिला विणकर काम करत होत्या.

१) महिला कामगारांना रात्र पाळी करण्यास परवानगी मिळू शकते का? कारणे द्या.

२) पाळणाघराची सोय महिलांना मिळू शकते का? कारणे द्या.

४. खालीलपैकी कोणतेही दोन लिहा.

२४

अ) प्रसुती फायदा कायदा १९६१ अंतर्गतच्या तरतूदी स्पष्ट करा.

ब) मुस्लिम कायदा अंतर्गत स्त्रियांसाठी घटस्फोटाबाबत सविस्तर चर्चा करा.

क) हुंडाबंदी कायदा अंतर्गत महत्त्वच्या तरतूदी स्पष्ट करा.

ड) महिलांचे स्वास्थ्य व सुरक्षितना बाबत कारखाना कायदा, १९६१ अंतर्गत तरतूदींवर चर्चा करा.

8/11/22

(3 Hours)

Time: 2:30 to 5:30p.
(Total Marks : 100)

N.B.: 1) All questions are compulsory.

1. Attempt the following in two sentences. 20
- a. What is Stridhan?
  - b. What is the meaning of 'In Camera' proceedings?
  - c. What is Batil Marriage?
  - d. Define child as per immoral Traffic (Prevention) Act, 1956.
  - e. What is Protective Home?
  - f. What is family court?
  - g. What is Domestic violence?
  - h. What is Dower or Meher?
  - i. Define Dowry.
  - j. Define Sati.
2. Short notes (any four) 20
- a. Restraint of Child Marriage.
  - b. National Commission for Women.
  - c. Important provisions of CEDAW.
  - d. Important provisions of Dowry Prohibition Act.
  - e. Right to Education.
  - f. Need of Uniform Civil Code.
3. Solve any two of the following with suitable reasons. 12
- 1. Akbar gave divorce to his wife Mehrunisa. During Iddar period Akbar died. Whether she is entitled to succession in Akbar's Property?
  - 2. Ashish and Leela got married under Hindu law. Later on Ashish converts to Muslim religion and marries Laila. What is the remedy available to Leela against Ashish.
  - 3. A female employer Divya is pregnant for three months and is working in the establishment since last five years with same employer? Whether Divya is entitled to get maternity leave? Give reasons. When should Divya give notice to her employer?
4. Attempt any four of the following : 48
- a. Discuss the legal control of child labour and recommendations of the National Commission on Labour.
  - b. Explain the health and safety of women under the Factories Act, 1948.
  - c. Discuss in detail the provisions for maintenance under section 125 of Cr. P. C. with relevant case laws.
  - d. Discuss the main provisions of Juvenile Justice Act.
  - e. Explain relevant provisions and functions of Family Courts.
  - f. Explain classification of Dissolution of marriage under Muslim Law.

28/11/22

Time 2:30 to 5:30p
(एकूण गुण : १००)

(३ तास)

सूचना.: १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

१. खालील प्रश्नांची दोन वाक्यात उत्तरे लिहा. २०
- स्त्रीधन म्हणजे काय?
  - बंद खोली कार्यवाही म्हणजे काय?
  - बाटील विवाह म्हणजे काय?
  - अनैतिक व्यापार (निवारण) अधिनियम, १९५६ च्या अंतर्गत 'बाल' या शब्दाची व्याख्या लिहा.
  - संरक्षण गृह म्हणजे काय?
  - कुटुंब न्यायालय म्हणजे काय?
  - घरगुती हिंसा म्हणजे काय?
  - डॉवर किंवा महेर म्हणजे काय?
  - 'हुंडा' ही संज्ञा लिहा.
  - सती ही संज्ञा लिहा.

२. टीपा लिहा (कोणत्याही चार) २०
- बालविवाह प्रतिबंध
  - महिला राष्ट्रीय आयोग.
  - सीडॉच्या (CEDAW) महत्वपूर्ण तरतुदी.
  - हुंडा प्रतिबंधक कायद्याच्या महत्वपूर्ण तरतुदी.
  - शिक्षणाचा अधिकार.
  - समान नागरी कायद्याची गरज.

३. योग्य कारणासह खालीलपैकी कोणतेही दोन सोडवा. १२
- अकबरने त्याची बायको मेहरूनिसाला घटस्फोट दिला. परंतु इद्दत कालावधीमध्ये अकबरचा मृत्यू होतो. मेहरूनिसाला अकबराच्या संपत्तीमध्ये वारसा मिळू शकेल का?
  - आशिष आणि लिला हिंदु कायद्याअंतर्गत लग्न करतात. नंतर आशिष मुस्लिम धर्मांतर करतो आणि लैलाशी लग्न करतो. लीलाकडे आशिषविरोधी कोणत्या सवलती आहेत ते सांगा?
  - दिव्या ही एक महिला कामगार तीन महिन्याची गरोदर आहे आणि ती त्या संस्थेमध्ये मागील पाच वर्षांपासून कार्यरत आहे. काय दिव्याला प्रसूती रजा मिळू शकते? कारणे द्या. दिव्या आपल्या मालकाला रजेसाठी कधी नोटीस देऊ शकते?

28/11/22

४. खालीलपैकी कोणतेही चार लिहा. ४८
- अ. बालमजुरीचे कायदेशीर नियंत्रण आणि राष्ट्रीय कामगार आयोगाने केलेल्या शिफारशी यावर चर्चा करा.
- ब. स्त्रियांच्या आरोग्य आणि संरक्षणासाठी कारखाना अधिनियम १९४८ अंतर्गत कोणते नियोजन केले आहे ते स्पष्ट करा.
- क. फौजदारी आचार संहिता कलम १२५ अंतर्गत पोटगीच्या तरतूदी स्पष्ट करा. उचित न्यायालयीन निवाडा द्या.
- ड. अल्पवयीन न्यायदान (देखरेख व बालसंरक्षण) अधिनियमच्या महत्त्वाच्या तरतूदी काय आहेत ते चर्चा करा.
- इ. कौटुंबिक न्यायालयाच्या तरतूदी व कार्ये स्पष्ट करा.
- फ. मुस्लिम कायद्यांतर्गत घटस्फोटांचे वर्गीकरण स्पष्ट करा.

9/6/2022

LLB Sem - VI
BLS Sem - X

Xerox G.P. 9/9/23
②

Laws relating to Women and children May 2022 (Set II)

महिला आणि मुलांशी संबंधित कायदे मे 2022 (सेट II)

Multiple Choice Questions बहु पर्यायी प्रश्न

30 marks

30 गुण

1] Define a type of Mehar which is to be paid latter on. मागणी नंतर देय असलेल्या मेहरचे प्रकार स्पष्ट करा.

- a) Meher -e- misl मेहेर -ए - मीस्ल
- b) Marzal/ Mrjal मार्जल
- c) Muwwazal मुवाजाल
- d) Kharch -e - pandan खर्च ए पण्डन

2) In which of the following cases sec.9 of The Hindu Marriage Act was held unconstitutional by the honourable Supreme Court of India? खालील पैकी कोणत्या प्रकरणात हिंदू विवाह कायद्यातील कलम ९ ह्याला माननीय सर्वोच्च न्यायालयाने असंवैधानिक घोषित केला?

- a) Chamuniya v. Virendra Kumar चमुनिया विरुद्ध वीरेंद्र कुमार
- b) T. Saritha v. Veluswamy टी. सरिता विरुद्ध वल्लूस्वामी
- c) Khushboo case खुसबू प्रकरण
- d) Ashwini v Lata अश्विनी विरुद्ध लता

3] As per PCPNDT Ac, after what period female can not abort without legal consent? पीसीपीएनडीटी कायद्यानुसार कोणत्या कालावधी नंतर महिला न्यायिक परवानगी शिवाय गर्भपात करू शकत नाही?

- a) Within 20 weeks only २० आठवड्यांच्या आत
- b) Within 20 weeks to 28 weeks २० आठवड्यांपासून २८ आठवड्यांच्या आत
- c) Within 12 weeks १२ आठवड्यांच्या आत
- d) After 26 weeks २६ आठवड्यांच्या नंतर

9/6/2022

LLB Sem - VI

GF 91953

BLR Sem - X

Law relating to women & children

4) How long should be the period of desertion as a ground of divorce under Hindu Marriage Act? हिंदू विवाह कायदानुसार घटस्फोटाचे कारण म्हणून त्याचा कालावधी किती काळ असावा?

- a) 1 year from the date of marriage लग्नाच्या तारखेपासून १ वर्ष
- b) 2 years from the date of separation विभक्त होण्याच्या तारखेपासून 2 वर्षे
- c) 3 years ३ वर्ष
- d) 5 years ५ वर्ष

Q.5 A Hindu male dies leaving behind him his daughters' daughter and his mother. Who will be entitled to get his property? आपल्या मागे आपल्या मुलीची मुलगी आणि आई सोडून एक हिंदू पुरुष मरण पावला. त्याची संपत्ती मिळवण्यास कोण पात्र असेल?

- a. Only his granddaughter. फक्त त्याची नात.
- b. Amongst both daughter's daughter and his mother equally distributed. मुलीची मुलगी आणि त्याची आई या दोघींमध्ये समान वाटप होईल.
- c. Only his mother. फक्त त्याची आई.
- d. Nobody will be entitled being females. दोघीही महिला असल्यामुळे कोणीही पात्र असणार नाही.

6) State the type of marriage where dower is always fixed? जे विवाहात डॉवर नेहमी ठरावीत असते त्या विवाहाच्या प्रकार सांगा?

- a) Fasid फासिद
- b) Sahih सही
- c) Batil बतील
- d) Mutta मुटा

7) Who is a Child as per the Factories Act? कारखाना कायदानुसार मूल कोण आहे?

Law Relating to women & children

- Child who has not completed the age of 15 years. वयाची १५ वर्षे पूर्ण न केलेले मूल.
- Child who has completed the age of 12 years वयाची 12 वर्षे पूर्ण केलेले मूल.
- Child who has completed the age of 16 years वयाची १६ वर्षे पूर्ण केलेले मूल
- Child who has completed the age of 14 years वयाची १४ वर्षे पूर्ण केलेले मूल.

8) What do you mean by 'Shelter home'? निवारा गृह म्हणजे काय ?

- Home for people who are vulnerable असुरक्षित लोकांन साठी घर
- Home for people who are homeless बेघर लोकांन साठी घर
- Home for people who need care and protection ज्या लोकांना संरक्षणाची गरज आहे त्यांचा साठी घर
- The home for vulnerable, homeless and for all who need care and protection असुरक्षित, बेघर आणि काळजी आणि संरक्षणाची गरज असलेल्या सर्वांसाठी घर

9) What do you mean by In camera proceedings? इन कॅमेरा कार्यवाही म्हणजे काय ?

- The proceeding where outsiders are allowed to remain present कार्यवाही जिथे बाहेरील लोकांना उपस्थित राहण्याची परवानगी असेल
- Where proceeding is video recorded जिथे कार्यवाही चे विडिओ रेकॉर्डिंग होते
- Proceeding through video camera विडिओ रेकॉर्डिंग द्वारे कार्यवाही
- The proceeding where no outsiders are allowed to remain present कार्यवाही जिथे बाहेरील लोकांना उपस्थित राहण्याची परवानगी नसते

10) What is mubarat ? मुबारत म्हणजे काय ?

- Redemption विमोचन
- Vow of continence धैर्य व्रत
- Injurious assimilation हानिकारक तुलना
- Mutual separation at the inception of husband पतीच्या पुढाकाराने परस्पर वेगळे होणे

9/6/2022

LLB Sem - VI
BLS Sem - X

G.P. 91953

Law Relating to women & children

11) In hazardous industries children below which age are prohibited to work?

धोकादायक उद्योगांमध्ये कोणत्या वयापेक्षा कमी वयाच्या मुलांना काम करण्यास मनाई आहे?

- a) Below the age of 18 years १८ वर्षांच्या खालील मुलास
- b) Below the age of 15 years १५ वर्षांच्या खालील मुलास
- c) Below the age of 14 १४ वर्षांच्या खालील मुलास
- d) Below the age of 21 years २१ वर्षांच्या खालील मुलास

12) Bigamy was grounds of divorce in which case? या प्रकरणात दुसरा विवाह हे घटस्फोटाचे कारण होते?

- a) Mohammad Ahmed Khan V. Shah Bano मोहंमद अहमद खान वि. शाहबानो
- b) Ashok Hura V Rupa Hura अशोक हूर वि. रूप हूर
- c) Saritha v Veluswamy टी. सरिता वि. वल्लूस्वामी
- d) Sarla Mudgal V UOI सरला मुद्गल वि. भारत सरकार

13) What is the legal status of a marriage within prohibited degree? सगोत्री विवाह ची कायदेशीरता काय असते?

- a) Voidable marriage शून्य विवाह
- b) Void marriage अवैध विवाह
- c) Valid marriage वैध विवाह
- d) Illegal marriage बेकायदेशीर विवाह

14) What is punishment for abetment of "Sati" as per The Commission of Sati Prevention Act, 1987? सती प्रथा रद्द, १९८७, कायद्यानुसार सती होण्यास प्रवृत्त करण्यासाठी किती शिक्षा नमूद केली आहे?

- a) 1 year to 7 years १ वर्ष ते ७ वर्षे

9/12/22

LUB sem-VI

G.P. 91953

BLS sem-X

Law Relating to Women & Children

वर्णनात्मक प्रकारचे प्रश्न

30 गुण

1) Before receiving alimony, Heena's husband met with an accidental death. From whom Heena can claim alimony? पोटगी घेण्याच्या आधीच हीनाचा पती अपघाती मृत्यू पावला. हीना कोणापासून पोटगी मिळवू शकते?

2) A married Hindu male wanted to adopt the child. Can adoption deprive the adoptive parents from their power to dispose of their property by will? विवाहित हिंदू पुरुषाला मूल दत्तक घ्यायचे होते. दत्तक घेतल्याने दत्तक पालकांना त्यांच्या मालमत्तेची इच्छेने विल्हेवाट लावण्याच्या अधिकारापासून वंचित ठेवता येते का?

3) What is Halala under Muslim Law? मुस्लिम कायदानुसार हलाला म्हणजे काय?

4) Madhubala married Kishor. At the time of marriage Kishor demanded a scooter and 10,00,000/- cash as a dowry from the father of Madhubala. As per Dowry Prohibition Act, 1961 what is the penalty for giving and taking dowry? मधुबालाने किशोरशी लग्न केले. लग्नाच्या वेळी किशोरने मधुबालाच्या वडिलांकडे हुंडा म्हणून स्कूटर आणि 10,00,000/- रोख मागणी केली. हुंडा निषेध अधिनियम, १९६१ नुसार हुंडा देण्या व घेण्या संबंधी काय शिक्षा आहे?

5) The police raided a brothel and found many ladies and amongst them there were two minor girls age 9 years एक कुटपण्यावर पोलिसानी धाड टाकली असताना त्यांनी अनेक महिला पकडल्या. त्यात दोन ९ वर्ष वयाच्या अल्पवयीन मुली होत्या.

a) Can ladies be punished? महिलांना शिक्षा होईल का?

b) Are the minor girls liable for punishment? What are the remedial measures? अल्पवयीन मुलींना शिक्षा होईल का? त्यासाठी कोणत्या उपायोजना आहेत?

6) Define child according to Immoral Traffic Act, 1956. अनैतिक व्यापार (निवारण) अधिनियम, १९५६ च्या अंतर्गत "बाळ" हा शब्दाची व्याख्या द्या.

7) Explain the provisions relating to Uniform civil code. सामान नागरिक कायद्याची गरज स्पष्ट करा.

8) Explain, Juvenile justice board .किशोर न्याय मंडळ - तरतुती समजावून सांगा

9) Define functions of National Commission for Women. राष्ट्रीय महिला आयोगाचे कार्य परिभाषित करा.

10) Define in short the provisions under the Convention on the rights of child. बालकांच्या हक्कासंबंधी असलेल्या अभि संधी थोडक्यात सुधारात्मक तरतुदी सांगा.

May - 2019

वेळ: ३ तास

गुण: १००

प्र.१ ला) दोन ते तीन वाक्यात उत्तरे लिहा.

२०

- अ) मानवी हक्क आयोगा ची दोन कार्ये सांगा.
- ब) स्त्रीधन ही संज्ञा स्पष्ट करा.
- क) आश्रयगृह म्हणजे काय?
- ड) बंदिस्त कॅमेरा कार्यवाही म्हणजे काय?
- इ) बहूपत्नीत्व चा अर्थ सांगा.
- फ) डॉवर किंवा मेहेर चा अर्थ सांगा.
- ग) न्यायालयीन पृथ्थ करणं म्हणजे काय?
- ह) दाव्या दरम्यान देखभाल म्हणजे काय?
- इ) हिंदू विवाहित महिला मूल कधी दत्तक घेऊ शकते?
- ज) हुंडा बळी साठी कोणती शिक्षा सुनावली जाते?

प्र.२) टिपा लिहा. (कोणतेही ४)

२०

- अ) शिक्षणाचा अधिकार
- ब) कामावर असताना स्त्रियांचा होणारा लैंगिक छळ
- क) कामगार कायद्यातील महिलांसाठी असलेल्या तरतूदी
- ड) खुला
- इ) विधवा सुनेची देखभाल
- फ) संमत्तीने होणारा घटस्फोट

प्र.३ सोडावा (कोणतेही २).

१२

- अ.) सीमा २०१५ पासून कारखान्यात कामावर आहे. ती सात महिन्यांची गरोदर आहे.
- १) सीमास प्रस्तुती फायद्यासाठी दावा करू शकते का?
  - २) सीमा ने प्रस्तुती फायद्यासाठी कधी नोटीस देणे आवश्यक आहे? व न दिल्यास काय परिणाम होतील?
- ब) राहुल व रेणू हयांनी हिंदू विवाह पद्धति प्रमाणे विवाह केला. रेणू स घटस्फोट न देता मुल प्राप्ती साठी रेणूच्या सममत्तीने सोनी शी विवाह केला.
- १) राहुल व सोनी मधील विवाह कायदेशीर असेल का? कारणे द्या.
  - २) मुलास राहुलचा कायदेशीर वारस समजता येईल का? का?

- क) अली ने त्याची पत्नी अंजुम हीस घटस्फोट दिला.
१) अंजुमला इद्दत पाळणे गरजेचे आहे का? कारणे द्या
२) घटस्फोटानंतर अंजुम लगेचच दुसरा विवाह करू शकते का?

प्र.४ सविस्तर उत्तरे लिहा (कोणतेही ४.)

४८

- अ) कौटुंबिक न्यायालयाचे कार्ये सविस्तर लिहा
ब) मुलांच्या संरक्षणासाठी असलेल्या भारतीय संविधानातील तरतुदी लिहून त्या मुलांच्या हक्कांचे कसे रक्षण करतात ते लिहा.
क) समान नागरी कायदा हे तत्व विविध न्यायालयीन निर्णयाद्वारे स्पष्ट करा.
ड) मुस्लिम महिलेस उपलब्ध असलेली घटस्फोटाची कारणे सांगा.
इ) गर्भलिंग चाचणी (नियम व प्रतिबंध) कायदाचा हेतू व महत्वाच्या तरतुदी सांगा.
फ) हिंदू महिलेच्या संपत्तीच्या वाटणीचे नियम सांगा

Dec 2018

LLB Sem-VI

BLS Sem-X

[Time: 3 Hours]

[Marks: 100]

Please check whether you have got the right question paper.

Q.1 Answer in not more than two sentences.

- a) Define Bigamy.
- b) What is Dower or Mehr?
- c) What are 'in camera' proceedings?
- d) State any two functions of Human Rights Commission.
- e) What is the punishment prescribed for Dowry death?
- f) What is a Muta Marriage?
- g) Define Agnate.
- h) What is the minimum working period for women to claim maternity benefit under the Maternity Benefit Act?
- i) What is the punishment for abetment of Sati?
- j) Define 'Child' under Child Marriage Restraint Act.

20

Q.2 Write short note on (any four)

- a) Sexual harassment of women at workplace.
- b) Right of maintenance under the Hindu Adoption and Maintenance Act.
- c) Grounds of Termination of Pregnancy by Registered Medical Practitioner.
- d) Juvenile Justice Board.
- e) Functions of Family Court.
- f) Important provisions of CEDAW.

20

Q.3 Answer any two of the following giving reasons.

- a) A brothel was raided by police. Many young boys and two girls aged 12 years and 10 years respectively were found.
  - i) Who is liable for punishment? Give reasons.
  - ii) What are the provisions in law for 10 & 12 years girls?
- b) Meena has been working in an factory as an employee for last two years.
  - i) What kind of Maternity benefits can Meena claim from her employer?
  - ii) When should Meena give notice to her employer?
- c) Rahul a Hindu Male adopts a child without the consent of his wife Reena.
  - i) Can a husband adopt a child without the consent of his wife? Give reasons.
  - ii) State capacity of person to adopt a child.

12

Answer in brief (any four)

Discuss the constitutional provisions for the benefit of the women and explain how it safeguards the interest and rights of the women.

48

- b) Discuss the health and safety of women under the Factories Act.
- c) Discuss the need of Prohibition of Immoral Traffic in women and also discuss the main provisions relating to Immoral Traffic in women.
- d) Discuss in detail the provisions of Maternity Benefit Act.
- e) Explain the offence of Rape under Section 375 of the Indian Penal Code.
- f) Explain provisions relating to Uniform Civil Code with relevant case laws?

- क राहुलने त्याची पत्नी रिना हिच्या परवानगी शिवाय मुल दत्तक घेतले .
- १ पत्नीच्या संमती शिवाय पती मुल दत्तक घेऊ शकतो का ? कारणे द्या?
- २ दत्तक घेण्याच्या पालकांची क्षमता स्पष्ट करा.

प्रश्न ४ कोणत्याही चार प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा.

- अ भारतीय संविधानातील महिलांच्या फायदासाठी असलेल्या तरतुदी सांगा व त्या तरतुदीनी महिलांचे हक्क कशाप्रकारे अबाधित ठेवले आहेत ते विवर करा.
- ब कारखाना आघीनियाम १९४८ अंतर्गत असलेले महिलांच्या स्वास्थ व सुविधे संबंधी असलेल्या तरतुदी सांगा.
- क महिलेच्या अनैतिक व्यापार प्रतीबंधाची गरज व हा संदर्भातील कायद्याच्या तरतुदी सांगा.
- ड प्रस्तुती फायदा कायदा च्या तरतुदी सांगा.
- इ 'बलात्कार' हा पुन्हा भारतीय दंड संहिता कलम ३७५ च्या आधारे स्पष्ट करा.
- फ समान नागरी कायदा विविध न्यायालयीन नियमांने स्पष्ट करा.

*****

Law Relating Women & Children

15/6/18

LLB sem-VI

BLJ sem-X

Q.P Code 36554

[Time: 03:00 Hours]

[Marks:100]

Please check whether you have got the right question paper

- N.B:
1. All questions are compulsory
  2. Figures in right indicate marks

Q.1 Answer the following in two sentences

- a. Define dower or meher
- b. What is the punishment for abetment of sati?
- c. What is the legal status of the child in the mothers womb with regards to inheritance
- d. Name any two kinds of domestic violence
- e. Who is a Juvenile under the Juvenile Justice Act, 2000?
- f. Who is a natural guardian under muslim law?
- g. What is the minimum working period for a woman to claim maternity benefits under the maternity benefit Act, 1961?
- h. Define dowry
- i. What is alimony?
- j. What is a muta marriage?

20

Q.2 Answer any four of the following

- a. Family court
- b. Distinguish between bigamy and adultery
- c. Right to education
- d. National commission for women
- e. Need for uniform civil code
- f. Object of medical termination of pregnancy Act

20

Q.3 Answer any two of the following giving reasons:

- a. The police raided a brothel and found many ladies and among them there were two minor girls aged 9 years.
  - i. Can the ladies be punished
  - ii. Are the minor girls liable to be punished? What are the remedial measures?
- b. Ajay and Priya are Hindus married under Hindu Marriage Act, 1956. Ajay converts to another religion and becomes a Muslim to marry sarala
  - i. What is the status of marriage with priya after conversion
  - ii. Is his marriage with sarala valid?
- c. A factory consists of 50 female weavers along with other male weavers
  - i. Can the female weavers be allowed to do night shift? Under what condition
  - ii. Are the women employees entitled to creche facility? Under which law?

12

Q.P. Code :36554

Q.4 Answer any four essay type questions

- a. Discuss in detail the provisions for maintenance under section 125 Q.P.C. with relevant case laws
- b. What are the grounds for divorce available to a Hindu wife under the Hindu Marriage Act 1956
- c. Discuss health and safety of women under the Factories Act, 1948
- d. Discuss the main provisions of Juvenile Justice Case and protection of children Act 2000
- e. Discuss in detail the provisions of maternity benefit Act, 1961
- f. Explain the following
  - i. CEDAW
  - ii. convention on right of child

48

*****

Q.P. Code: 36554

Q.3 सोडवा

- अ. एक कुंटनखाण्यावर पोलिसांनी धाड टाकली असता त्यांनी अनेक महिला पकडल्या त्यात दोन ९ वर्ष वयाच्या दोन अल्पवयीन मुली होत्या
- महिलांना शिक्षा होईल का?
  - अल्पवयीन मुलींना शिक्षा होईल का? त्यासाठी कोणत्या उपाययोजना आहेत?
- आ. अजय आणि प्रिया ह्यांचा हिंदू विवाह कायदयाअंतर्गत विवाह झाला होता. सरला शी लग्न करण्यासाठी अजयने त्याचा धर्म बदलून मुस्लीम धर्म स्वीकारला.
- धर्मांतरानंतर प्रिया बरोबर झालेल्या विवाहाचे कायदेशीर स्थान काय असते?
  - सरला बरोबर झालेले लग्न वैध आहे का?
- इ. एका कारखान्यामध्ये पुरुष कामगारासमवेत ५० महिला कामगार काम करत होत्या
- महिला कामगारांना रात्र पाली करण्यास परवानगी मिळू शकते का? कोणत्या तरतुदी अंतर्गत?
  - पाळणाघराची सोय महिलांना मिळू शकते का? कोणत्या कायदेशीर तरतुदी अंतर्गत?

Q.4 सविस्तर उत्तरे लिहा

- अ. फौजदारी आचार संहिता केलम १२५ प्रमाणे पोटेगीच्या तरतुदी लिहा. न्यायालयीन निवाड्या आधारे
- आ. हिंदू विवाह कायदा १९५६ अंतर्गत महिलेस घटस्फोट घेण्यास कोणती कारणे उपलब्ध आहेत?
- इ. कारखाना अधिनियम १९४८ अंतर्गत महिलांच्या आरोग्य व सुरक्षिततेसाठी असलेल्या तरतुदी सांगा.
- ई. अल्पवयीनासाठी न्यायदान (देखरेख आणि बालसंरक्षण) अधिनियम २००० च्या महत्वाच्या तरतुदी काय आहे ते चर्चा करा
- उ. प्रस्तुती फायदा कायदा १९७१ च्या तरतुदी लिहा
- ऊ. स्पष्ट करा :
- CEDAW (सीडा)
  - बालकांच्या हक्कासंबंधी असलेल्या अभिसंधी

*****

June 2018

Law relating to women & children

Q.P. Code: 36554

[वेळ: ३तास]

गुण: १००]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:
1. सर्व प्रश्नांची उत्तरे आवश्यक आहेत
  2. उजवीकडील अंक मार्क दर्शवितात

Q.1 दोन ते तीन वाक्यात उत्तरे लिहा

- अ. डॉवर किंवा मेहेर म्हणजे काय ?
- आ. सतीस प्रवृत्त करणाऱ्यास शिक्षा काय आहे ?
- इ. वारसा हक्कासाठी आईच्या उदरातील बालकाचे कायदेशीर स्थान काय असते ?
- ई. कौटुंबिक हिंसाचाराची दोन उदाहरणे द्या
- उ. अल्पवयीन न्यायदान (देखरेख आणि बाल संरक्षण) अधिनियम २००० अंतर्गत अल्पवयीन कोण असतात ?
- ऊ. मुस्लीम कायद्यांतर्गत नैसर्गिक पालक कोण असतात ?
- ऋ. प्रस्तुती कायदा कायदया १९६१ अंतर्गत फायदा मिळवण्यासाठी कमीत कमी किती दिवस काम करावे लागते ?
- ल. हुंडा म्हणजे काय ?
- ए. पोटगी म्हणजे काय ?
- ऐ. 'मुटा' विवाह म्हणजे काय ?

Q.2 टीपा लिहा (कोणतेही चार)

- अ. कौटुंबिक न्यायालय
- आ. दविभार्या आणि व्याभिचार फरक स्पष्ट करा
- इ. शिक्षणाचा अधिकार
- ई. राष्ट्रीय महिला आयोग
- उ. समान नागरी कायद्याची गरज
- ऊ. वैद्यकीय गर्भाचा शेवट अधिनियमाचे उद्देश

1. Attempt the following in two sentences each:

- a. Define Bigamy.
- b. What is Protective Home?
- c. Define Women's Estate.
- d. Define Talaq-ul-biddat.
- e. State any two functions of the Human Rights Commission.
- f. What is the punishment prescribed for Dowry death?
- g. Define Khula and Mubarat.
- h. What is Family Court?
- i. Define 'Child' according to The Immoral Traffic Act 1956.
- j. State the orders which cannot be passed against a Juvenile.

20

2. Write short notes any four of the following:

- a. Important provisions of CEDAW.
- b. Kinds of Guardianship under Mohammedan Law.
- c. Judicial Divorce (Furquat).
- d. Objects of Prenatal Diagnostics Techniques Act 1994.
- e. Punishment for child marriages.
- f. Aims and objectives of Dowry Prohibition Act.

20

3. Solve any two of the following Problems:

12

a. A female employer Karuna is five month pregnant is working for the last two years in the establishment for the same employer.

- i. What kind of Maternity Benefit can Karuna claim from her employer?
- ii. When should Karuna give notice to her employer?
- iii. What shall be the procedure adopted by the employer to determine the Maternity Benefit in case of Karuna?

b. On a sudden raid by the police at a Brothel, they found many young ladies along with a minor girl aged ten years.

- i. Are all the ladies to be punished? Under which Act?
- ii. Whether the minor girl aged ten years shall also be liable to punishment? If not then what is the alternative?
- iii. Whether the senior lady living on the earnings from the Brothel is also liable to be punished? If yes or no state reasons for the same.

Nov-2011

IV - 2011

QP Code : 27467

- c. A Muslim women seeks divorce from her husband.
  - i. Can the divorced wife marry another man?
  - ii. When can the divorced wife marry her own husband? Give reasons for your answer.

4. Attempt any four essay type question from the following: 48
  - a. Write in detail the offences relating to marriage under the Indian Penal Code 1860 with respect to women under the following heads:
    - i. Cohabitation by deceitful means – S 493.
    - ii. Bigamy – S 494.
    - iii. Adultery – S 497.
  - b. Discuss the health and safety of women under the Factories Act, 1948.
  - c. Discuss the constitutional provisions for the benefit of the women and explain how it safeguards the interests and rights of women.
  - d. Discuss in detail the important provisions of Dowry Prohibition Act, 1961?
  - e. Discuss the various personal laws with special reference to unequal position of women.
  - f. Discuss the legal control of Child labour and also discuss the recommendations of the National Commission of Labour.

Q.P. Code :13735

[Time: Three Hours]

[Marks:100]

Please check whether you have got the right question paper.

- 1 Attempt the following in two sentence each:
- a) Define 'maintenance' under Section 125 of Criminal Procedure Code.
  - b) Define 'delinquent child' under the children Act, 1960.
  - c) What are the requirements of a valid marriage under Muslim law?
  - d) Name two types of industries where a child is prohibited to work.
  - e) Define 'Genetic Clinic under the Pre-natal Diagnostic Technique (Regulation & Prevention of Misuse) Act, 1994
  - f) Name the kinds of Muslim Marriage.
  - g) State the orders which cannot be passed against a Juvenile.
  - h) Define 'stridhan'
  - i) What is 'shelter home'
  - j) What is 'in camera' proceedings?

2. Write short notes on any four of the following.
- a) Need for prohibition of immoral Traffic in women.
  - b) Distinction between Adultery and cruelty.
  - c) Right to maintenance under Hindu Adoption and Maintenance Act, 1956.
  - d) National Commission for women.
  - e) Restraint of Child marriage.
  - f) Protection to women under Factories Act, 1948 and Mines Act, 1952.

3. Solve any two of the following problems:-
- a) Beena a girl aged 18 is abducted by a 26 year old man in the intention of getting married.
    - i. What's the nature of offence committed and state the punishment for the same?
    - ii. Under which section of the IPC is the offence and the punishment prescribed.
    - iii. Define the crime applicable under the IPC in the above matter.
  - b) A Muslim married woman falls in love with another muslim male and wants to marry him.
    - i. Can the Muslim married women marry with the other muslim male during the subsistence of her early marriage? If yes or no state the reason for the same.
    - ii. Can the muslim married woman marry the other muslim male after taking divorce from her first muslim husband? If yes then when?

May-2011

Law of Women & Child

Q.P. Code :13735

- c) A Hindu male adopts a child with the consent of his wife.
  - i. Can such adoption deprive the adoptive father or mother of the power to dispose of his or her property by transfer inter-vivo or by will?
  - ii. Can any property be vested in the adopted child before the adoption shall continue to vest in such person?
  - iii. Can the adoption be cancelled? Why?

4. Attempt any four essay type questions from the following:
- a) Discuss in detail functions of family court.
  - b) Explain with case laws the following:
    - i. Sexual harassment at work place.
    - ii. Right to Education.
  - c) Discuss in detail the Divorce of women under Muslim law.
  - d) Discuss in detail the right to payment of Maternity Benefit under Maternity Benefit Act, 1961
  - e) Explain the main provisions of 'The pre Natal Diagnostic Technique (Regulation and Prevention of Misuse) Act, 1994.
  - f) Discuss in detail the status of women in pre-independent India and trace some of the historical events which led to the improvement of their status.

48

Q.P. Code :13735

[वेळ : तीन तास]

[गुण: १००]

Please check whether you have got the right question paper.

१. खालील प्रश्नांची दोन वाक्यात उत्तरे लिहा
- अ) फौजदारी प्रक्रिया सहितेच्या कलम १२५ प्रमाणे पोटगी म्हणजे काय?
- ब) बाल कायदा १९६० अंतर्गत अपराधी बालक व्याख्या लिहा.
- क) मुस्लिम विवाह कायदा अंतर्गत कायदेशीर विवाहांच्या आवश्यकता लिहा.
- ड) लहानमुलास काम करण्यास मनाई असलेल्या दोन उद्योगांची नावे लिहा.
- ई) अर्भक परिक्षा तंत्र (ठराव व दुरुपयोगाच्या प्रतिबंधक) अधिनियम १९९४ च्या नुसार अनुवांशिक चिकित्सालय म्हणजे काय?
- ए) मुस्लिम विवाहाचे प्रकार सांगा
- ऐ) अल्पवयीनच्या विरुद्ध कोटीत कोणते आदेश देता येत नाहीत
- ओ) स्त्रीधन म्हणजे काय?
- औ) निवाराघर म्हणजे काय?
- अं) बंद खोली कार्यवाही म्हणजे काय?

२. टिपा लिहा (कोणत्याही चार)
१. स्त्रीयांच्या अनैतिक व्यापार मनाईची गरज
  २. व्यभिचार व क्रूरता मधील फरक सांगा
  ३. हिंदू दत्तक व पोटगी अधिनियम १९५६ अंतर्गत पोटगीचा हक्क
  ४. महिला राष्ट्रीय आयोग
  ५. बालविवाह प्रतिबंध
  ६. कारखाना अधिनियम १९४८ व खाण अधिनियम १९५२ च्या अंतर्गत महिलांचे संरक्षण

३. खालील प्रश्न सोडवा (कोणतेही दोन)
- अ) बिना वय १८ (अठरा) हिला एक २६ (सव्वीस) वर्षाच्या व्यक्तीने लग्नाच्या हेतूने अपहरण केले
१. केलेल्या गुन्ह्याचे स्वरूप आणि त्यासाठी सजा काय आहे?
  २. भारतीय दंड संहितेच्या कोणत्या कलमांतर्गत वरील गुन्हा दाखल केला जातो व सजा दिली जाते?
  ३. वरील कारणास्तव लागू होणाऱ्या गुन्ह्याची भारतीय दंड संहिता अंतर्गत व्याख्या लिहा.

Q.P. Code :13735

- ब) मुस्लिम विवाहित स्त्री एका मुस्लिम परपुरुषाच्या प्रेमात पडली आणि त्याच्याशी लग्न करू इच्छिते.
- मुस्लिम विवाहित स्त्री आपले लग्न अस्तित्वात असताना दुसऱ्या मुस्लिम परपुरुषा सोबत लग्न करू शकते का कारणे सांगा.
  - मुस्लिम विवाहित स्त्री आपल्या मुस्लिम नवऱ्याकडून घटस्फोट घेतल्यानंतर दुसऱ्या मुस्लिम पुरुषाशी लग्न करू शकते का? कारणे सांगा

- क) 'A' हिंदु पुरुषाने आपल्या पत्नीच्या सहमतीने लहानमूल दत्तक घेतले.
- अशाप्रकारे दत्तक घेणे, दत्तक माता व पिता यांना आपल्या ह्यातील किंवा मृत्युपत्राद्वारे आपल्या मालमत्तेची व्यवस्था लावण्याच्या अधिकारापासून परावृत्त करू शकते का?
  - दत्तक बालकांचा ताबा घेण्या अगोदर त्याच्या नावे असलेली मालमत्ता, बालक दत्तक घेतल्यावरही त्याच्या नावे रहाते का?
  - दत्तक घेणे रद्द होऊ शकते का?

प्र. ४ था खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा (कोणतेही चार)

अ) कौटुंबिक न्यायालयाच्या कार्याचे स्पष्टीकरण द्या.

ब) निर्णयजनक कायद्याचे स्पष्टीकरण द्या:-

१) कामाच्या ठिकाणी होणारे लैंगिक शोषण

२) शिक्षणाचा अधिकार

क) मुस्लिम कायद्यांतर्गत स्त्रियांसाठी घटस्फोटाबाबत सविस्तर माहिती द्या

ड) प्रस्तुती फायदा अधिनियम १९६१ च्या अंतर्गत प्रसुती फायदा भरणा अधिकाराबद्दल चर्चा करा.

इ) अर्बग घरीक्षा तंत्र (ठराव व दुरुपयोगाच्या प्रतिबंधक) अधिनियम १९९४ च्या महत्वाच्या तरतुदी लिहा.

फ) स्वातंत्र्यपूर्व खंडातील महिलांचे समाजातील स्थान याबाबत विस्तृत विवेचन करा व स्त्रियांच्या उदरगत प्रक्रियेतील ऐतिहासिक घटनेचा आढावा सादर करा.

LCB sem VII (3 Hours)

[Total Marks : 100

1. Attempt the following in two sentences each: 20
  - a. What is Domestic Violence?
  - b. Define Observation Home.
  - c. Define Sati.
  - d. What is Khula and Mubarat?
  - e. What is Brothel?
  - f. Define Bigamy.
  - g. What is Nikah?
  - h. When can a divorced person marry again under Hindu Marriage Act 1955?
  - i. What is Polygamy?
  - j. What is the Punishment prescribed for Dowry death?

2. Write Short notes on any four of the following: 20
  - a. Reservation of seats for women in Panchayat.
  - b. State of Children in India.
  - c. Important provisions of CEDAW
  - d. Punishment for Abetment of Sati.
  - e. Equal pay for equal work
  - f. Objects of Prenatal Diagnostics Act 1994

3. Solve any two of the following problems: 12
  - a. In a sudden raid by the Police of a Brothel, they found many young ladies along with a minor girl aged 10 years.
    - i. Are all the ladies liable to be punished? If yes under which Act?
    - ii. Whether the minor girl aged 10 years shall also be liable for punishment? If not then what is the alternative?
    - iii. Whether the senior lady living on the earnings from the Brothel is also liable to be punished? If Yes or No state the reasons for the same.

  - b. A female employee Tina is five month pregnant working for the last two years in the establishment for the same employer.
    - i. What kind of Maternity Benefit can Tina claim from her employer?
    - ii. When should Tina give notice to her employer?
    - iii. What shall be the procedure adopted by the employer to determine Maternity Benefit in case of Tina?

TURN OVER

- c. c. A Muslim woman seeks divorce from her husband.
- i. Can the divorced wife marry another man? Give reasons for your answer.
  - ii. When can the divorced wife marry her own husband? Give reasons for your answer.

4. Attempt any four essay type questions from the following:

48

- a. Discuss the legal control of Child Labour and also discuss the recommendations of the National Commission of Labour.
- b. Discuss Discrimination against Female Children with reference to the following:
  1. Amniocentesis.
  2. Termination of Pregnancy.
- c. Discuss the various personal laws with special reference to unequal position of women.
- d. Discuss the need for prohibition of Immoral Traffic in Women and also discuss the main provisions of Immoral Traffic in Women.
- e. Discuss the Constitutional Provisions for the benefit of women and explain how it safeguards the interests and rights of women.
- f. Discuss fully the objects of 'Juvenile Justice' (care and protection of children) Act, 2000.

TURN OVER

१. खालीलपैकी प्रत्येकी दोन वाक्यात उत्तरे लिहा:

२०

- अ. घरगुती हिंसा म्हणजे काय ?
 आ. अवलोकन गृह म्हणजे काय ?
 इ. सती म्हणजे काय ?
 ई. खुला आणि मुबारत म्हणजे काय ?
 उ. वेश्यागृह म्हणजे काय ?
 ऊ. द्विभार्या संकल्पना स्पष्ट करा.
 ऋ. निकाह म्हणजे काय ?
 ल. हिंदू विवाह अधिनियम १९५५ च्या कायद्यानुसार घटस्फोटीत व्यक्ती पुनर्विवाह कधी करू शकते?
 एं. बहुभार्यता म्हणजे काय?
 ऐ. हुडाबळीसाठी कायदेशीर शिक्षा काय आहे ?

२. टीपा लिहा (कोणत्याही चार):

२०

- अ. पंचायत मध्ये महिलांचे जागेसाठी आरक्षण
 आ. भारतात मुलांची स्थिती.
 इ. सिडोचे (CEDAW) महत्वपूर्ण तरतुद
 ई. सती प्रथेस प्रोत्साहित करण्याबद्दल दंड.
 उ. समान कामाबद्दल समान पग.
 ऊ. प्रसूतीपूर्व गर्भ व लिंग तपासणी (प्रतिबंध) कायद्याची उद्दिष्टे.

३. खालील प्रश्न सोडवा (कोणतेही दोन):

१२

- अ. अचानक घातलेल्या धाडीमध्ये पोलिसांना कुटणखान्यात तरुण स्त्रिया, दहा वर्षांच्या अल्पवयीन मुली सोबत आढळल्या.
 सर्व स्त्रिया सजेस पात्र आहे का? जर होय तर कोणत्या कायद्या अंतर्गत ?
 २. दहा वर्षे दहा असलेल्या अल्पवयीन मुली सुद्धा सजेस पात्र आहेत का? जर नाही, त्यासाठी पर्याय काय आहे?
 ३. जर वृद्ध महिला कुटणखान्याच्या उत्पन्नावर उदरनिर्वाह करत असेल तर ती सजेस पात्र आहे का? होय किवा नाही कारणे सांगा.

TURN OVER

आ. टीना एक स्त्री कामगार पाच महिन्याची गर्भवती असून ती मागील दोन वर्षे एका संस्थेमध्ये कार्य करत आहे ?

१. कोणत्या प्रकारचे प्रसूती फायदे टीनाला तिच्या मालकाकडून मिळू शकतात ?
२. टीना तिच्या मालकाला केव्हा सूचना देऊ शकते ?
३. प्रसूती फायदे मिळण्यासाठी मालकाने टीनाच्या बाबतीत कोणती पद्धत वापरली पाहिजे ?

ड. एका मुस्लीम स्त्रीला आपल्या पतीला घटस्फोट ध्यायचा आहे.

१. घटस्फोट घेतल्यानंतर ती स्त्री पुन्हा दुसऱ्यांशी लग्न करू शकते का ? कारण मांगा.
२. जर त्या स्त्रीला आपल्याच नवऱ्याशी पुन्हा लग्न करावयाचे असल्यास कोणत्या अटीचे तिला पालन करावे लागेल ?

४. निबांधात्मक प्रश्न सोडवा (कोणतेही चार):

४८

- अ. बाल मजुरीचे कायदेशीर नियंत्रण काय आहेत ते चर्चा करा आणि कामगार राष्ट्रीय आयोगानी कोणत्या शिफारशी केले आहेत ते चर्चा करा.
- आ. खालील दिलेल्या संधर्भात मुलीं विरुद्ध भेदभाव हे कस केले जातात ते चर्चा करा.
  १. अग्निओसेन्टोसिस (उदरपोकळीच्या पुढील भागातून सुई व सिरीज यांच्या साहाय्याने गर्भाशयातील पाणी काढणे).
  २. गर्भाचा शेवट.
- इ. विभिन्न वैयक्तिक कायद्यांचे विशेष उल्लेख करून स्त्रियांची असमान स्थिती कशी आहे ती चर्चा करा.
- ई. स्त्रियांमधील अनैतिक व्यापार (निवारण) प्रतीबंधाची गरज लिहा आणि अनैतिक व्यापार (निवारण) च्या विशेष तरतुदी लिहा.
- उ. महिलांच्या हितासाठी भारतीय संविधानामध्ये कोणकोणत्या तरतुदी आहेत व त्यामुळे स्त्रियांचे हक्क वारं बचावले जातात ?
- ऊ. अल्पवयीनासाठी न्यायदान (देखरेख आणि बाल संरक्षण) अधिनियम, २००० च्या महत्वाचे उद्देश काय आहेत ते चर्चा करा ?

(3 Hours)

[Total Marks : 100

1. Attempt the following in two sentences each: 20
- What are the requirements of a valid marriage under Muslim law?
  - What is the difference between Streedhan and Dowry?
  - Name any two functions of the National Commission for women.
  - Define Dower or Mehr.
  - What is Shelter Home?
  - State any two functions of the Human Right Commission.
  - What is Polygamy?
  - What is Protective Home?
  - State the orders which cannot be passed against a Juvenile.
  - Define Women's Estate.
2. Write Short notes on any four of the following: 20
- Kinds of Domestic Violence.
  - Need for prohibition of Immoral traffic in women.
  - Tortious liability of unborn child.
  - Sexual Harassment of Women at workplace
  - Reservation of seats for women in Municipality
  - Distinction between adultery and cruelty.
3. Solve any two of the following problems 12
- A boy Anil below 16 years of age was kidnapped from his lawful guardianship :
    - Which Section of IPC is applicable here?
    - If the boy is taken away from India, then what is the offence committed and under which Section?
    - According to Section 360 if a woman is kidnapped then what is it called?
    - What is the punishment for abduction?
  - A female employee Tina is five month pregnant working for the last two years in the establishment for the same employer.
    - What kind of Maternity Benefit can Tina claim from her employer?
    - When should Tina give notice to her employer?
    - What shall be the procedure adopted by the employer to determine Maternity Benefit in case of Tina?

TURN OVER

- c. In a sudden raid by the Police of a Brothel, they found many young ladies along with a minor girl aged 10 years.
- Are all the ladies liable to be punished? If yes under which Act?
  - Whether the minor girl aged 10 years shall also be liable for punishment? If not then what is the alternative?
  - Whether the senior lady living on the earnings from the Brothel is also liable to be punished? If Yes or No state the reasons for the same.
4. Attempt any four essay type questions from the following: 40
- Discuss the evaluation of the efforts of the State for the provision of education of Children.
  - Discuss the Feudal institution of Joint family and the women's inheritance position under various personal laws.
  - Discuss the status of women in Post-Independent India with special reference to the equality provisions in Fundamental Rights.
  - Discuss the welfare and safety of women in the Factories Act, 1948.
  - Discuss in detail the Divorce of Women under Muslim Law.
  - Discuss the provisions relating to Maintenance of wife and children under the Adoption and maintenance Act, 1956.

TURN OVER

LLB sem 1
BLS sem 1

Law relating to women & children

2015

QP Code : 13106

(3 Hours)

[Total Marks : 100

1. Attempt the following in not more than two sentences each: 20
  - a. Why was the Family Court enacted?
  - b. Define Talaq-ul-biddat.
  - c. Define female foeticide.
  - d. What is Protective Home?
  - e. Define 'Child' under the Child Marriage Restraint Act, 1929.
  - f. Define the term Natural Guardian.
  - g. What is Nikah?
  - h. Define Dower or Mehr.
  - i. What is the punishment prescribed for Dowry death?
  - j. Define Bigamy.

2. Write short notes on any four of the following: 20
  - a. Objects of Prenatal Diagnostics Act, 1994.
  - b. National Commission for women.
  - c. Important provisions of CEDAW.
  - d. Punishment for Child marriages.
  - e. Judicial Divorce (Furqat).
  - f. Right to Education.

3. Solve any two of the following problems: 12
  - a. A Muslim Woman seeks divorce from her husband.
    - i. Can the divorced wife marry another man? Give reasons for your answer.
    - ii. When can the divorced wife marry her own husband? Give reasons for your answer.
  - b. A female employer Sita is five months pregnant working for last two years in the establishment for the same employer.
    - i. What kind of Maternity Benefit can Sita claim from her employer?
    - ii. When should Sita give notice to her employer?
    - iii. What shall be the procedure adopted by the employer to determine the Maternity Benefit in case of Sita?
  - c. A boy Subhir below 16 years of age was kidnapped from his lawful guardianship.
    - i. Which section of IPC can be applied here?
    - ii. If the boy is taken away from India. Then what is the kidnapping called and under what section?
    - iii. According to section 366, if a woman is kidnapped then what is it called?
    - iv. What is the punishment for Abduction?

4. Attempt any four essay type questions from the following: 48
  - a. Discuss the need for Prohibition of Immoral Traffic in women and also discuss the main provisions of Immoral Traffic in Women.
  - b. Explain the main provisions of 'The Prenatal Diagnostics Techniques' (Regulation and Prevention of Misuse) Act, 1994.

- c. Write in detail the offences relating to marriage under the Indian Penal Code 1860 with respect to women under the following heads:
- Cohabitation by deceitful means- S.493.
  - Bigamy –S.494
  - Adultery--S.497
- d. Discuss the health and safety of women under the Factories Act, 1948.
- e. Discuss fully the objects of 'Juvenile Justice' (care and protection of children) Act, 2000.
- f. Discuss in detail the status of women in pre-independent India and trace some of the historical events, which led to the improvement of their status.
-

१. खालीलपैकी प्रत्येकी दोन वाक्यात उत्तरे लिहा:

२०

अ. कुटुंब न्यायालय आधीनियम का बनविण्यात आले ?

आ. तलाक-उल-बिद्दत म्हणजे काय ?

इ. महिला भ्रणमृत्यू म्हणजे काय ?

ई. संरक्षण गृह म्हणजे काय ?

उ. बाल विवाह बंदी कायदा, १९२९ च्या अंतर्गत 'बालक' या शब्दाची व्याख्या लिहा.

ऊ. 'नैसर्गिक संरक्षण' व्याख्या लिहा.

ऋ. निकाह म्हणजे काय ?

ल. मेहर म्हणजे काय ?

एँ. हुंडाबळीसाठी कायदेशीर शिक्षा काय आहे ?

ऐ. द्विभार्या संकल्पना स्पष्ट करा.

२. टीपा लिहा (कोणतेही चार) :

२०

अ. प्रसूतीपूर्व गर्भ व लिंग तपासणी (प्रतिबंध) कायद्याची उद्दिष्टे

आ. राष्ट्रीय माहत्वा आयोग.

इ. सिडॉचे (CEDAW) महत्वपूर्ण तरदूत.

ई. बाल विवाहासाठी दंड.

उ. कायदेशीर घटस्फोट (फारकत)

ऊ. शिक्षणाचा अधिकार.

३. खालील प्रश्न सात्वा (कोणतेही दोन):

१२

अ. एका मुस्लीम स्त्रीला आपल्या पतीला घटस्फोट ध्यायचा आहे.

i. घटस्फोट घेतल्यानंतर ती स्त्री पुन्हा दुसऱ्यांशी लग्न करू शकते का ? कारण लिहा.

ii. जर त्या स्त्रीला आपल्याच नवर्याशी पुन्हा लग्न करावयाचे असल्यास कोणत्या अटीचे तिला पालन करावे लागले ?

ब. सीता एक स्त्री कामगार पाच महिन्याची गर्भवती असून ती मागील दोन वर्षे एका संस्थेमध्ये कार्य करत आहे.

i. कोणत्या प्रकारचे प्रसूती फायदे सीताला तिच्या मालकाकडून मिळू शकतात ?

ii. सीता तिच्या मालकाला केव्हा सूचना देऊ शकते ?

iii. प्रसूती फायदे मिळण्यासाठी मालकाने सीताच्या बाबतीत कोणती पद्धत वापरली पाहिजे ?

क. सुभीर १६ वर्षाखाली बालक आपल्या कायदेशीर पालकांपासून अपहरण केले.

- i. भारतीय दंड संहिताचे कोणते कलम लागू होते ?
  - ii. जर बालकास भारताच्या बाहेर अशा प्रकारचे अपहरण कोणत्या प्रकारचे आहे ? कोणत्या कलमांतर्गत आहे ?
  - iii. कलम ३६६ अंतर्गत स्त्रीच्या अपहरणास काय म्हणतात ?
  - iv. अपहरण करण्यास कोणती शिक्षा आहे ?
४. त्रिबंधात्मक प्रश्न सोडवा (कोणतेही चार) :
- अ. स्त्रियांमधील अनैतिक व्यापार (निवारण) प्रतिबंधाची गरज लिहा आणि अनैतिक व्यापार (निवारण) च्या विशेष तरतुदी लिहा.
  - ब. अबर्ग परीक्षा तंत्र (ठराव व दुरुपयोगाच्या प्रतिबंधक) अधिनियम १९९४च्या महत्त्वाच्या तरतुदी लिहा.
  - भ. अल्पवयीनासाठी न्यायदान (देखरेख आणि बाल संरक्षण) अधिनियम, २००० च्या महत्त्वाचे उद्देश काय आहे, ते चर्चा करा.
  - म. खालील विषयावर माहितीचा संबंधीत भारतीय दंड संहिता १८६० मध्ये लग्नासंबंधी कोणते गुन्हे उल्लेखलेले आहेत, यावर सविस्तर माहिती लिहा.
    - i. फसवणूक करून एकत्रीत राहणे - कलम ४९३
    - ii. एकापेक्षा जास्त विवाह करणे - कलम ४९४
    - iii. व्यभिचार - कलम ४९७
  - क. कारखाना अधिनियम, १९४८ मध्ये स्त्रियांच्या आरोग्य - संरक्षणासाठी कोणते नियोजन केले आहे ते लिहा.
  - ड. अल्पवयीनासाठी न्यायदान (देखरेख आणि बाल संरक्षण) अधिनियम, २००० च्या महत्त्वाचे उद्देश काय आहे, ते चर्चा करा.
  - फ. स्वतंत्र्य पूर्वक ल खंडातील महिलांचे समाजातील स्थान याबाबत विस्तृत विवेचन करा व स्त्रियांच्या उद्वेग प्रक्रियेतील ऐतिहासिक घटनेचा आढावा सदर करा.

3 yrs Sem VI

5 yrs sem X

QP Code : CY-2504

(3 Hours)

[Total Marks : 100]

1. Attempt the following in not more than two sentences each: 20
- When can a married Hindu adopt a child?
  - Define women's estate?
  - What is 'in camera' proceedings?
  - What is Maternity Benefit?
  - Define 'delinquent child' under the Children Act, 1960?
  - What is the punishment prescribed for Dowry death?
  - Define 'Tala-ul-biddat'.
  - State any two functions of Human Rights Commission.
  - Define Dowry.
  - What are the requirements of a valid marriage under Muslim Law?
2. Write short notes any four of the following: 20
- Reservation of seats for women in Panchayat.
  - Important provisions of CEDAW.
  - Punishment for abetment of sati.
  - Minor's agreement.
  - Aims and Objectives of Dowry Prohibition Act.
  - Objects of Medical Termination of Pregnancy Act.
3. Solve any two of the following problems: 12
- On a sudden raid by the police at a Brothel, they found many young ladies along with a minor girl aged ten years.
    - Are all the ladies to be punished? If yes under which Act?
    - Whether the minor girl aged ten years shall also be liable to punishment? If not then what is the alternative?
    - Whether the senior lady living in on the earnings from the Brothel is also liable to be punished? If yes or no state reasons for the same.
  - A Hindu male adopts a child with the consent of his wife B.
    - Can such adoption deprive the adoptive father or mother of the power to dispose of his or her own property by transfer inter vivo or by will?
    - Can any property be vested in the adopted child before the adoption shall continue to vest in such person?
    - Can the adoption be cancelled? Why?
  - Ajit a Hindu married Priya a Hindu under Hindu rites. After eight years of marriage Ajit told his wife Priya that he did not want to live with her hence they should be divorced under mutual consent as Ajit wanted to marry Prerna. Ajit also embraced Islam for the same and obtained a certificate of conversion to Islam from Qazi.
    - What is the nature of the offence committed and state the punishment for the same?
    - Under which section of IPC is the offence and the Punishment committed?
    - Write the Judgement and the name of the case law.

4. Attempt any four essay type questions from the following: 48
- a. Discuss fully the objects of 'Juvenile Justice' (care and protection of children) Act, 2000.
  - b. Discuss in detail the status of women in pre-independent India and trace some of the historical events, which led to the improvement of their status.
  - c. Explain with case law:
    - i. Sexual Harassment at work place.
    - ii. Right to Education.
  - d. Explain the main provisions of 'The Pre Natal Diagnostic Techniques' (Regulation and Prevention of Misuse) Act, 1994.
  - e. Discuss in detail the divorce of women under Muslim Law.
  - f. Discuss in detail 'Adultery' under Section 497 of the Indian Penal Code

[TURN OVER

Law Relating to women & child

P3-upq-Frb-13KL-97 A4 C

Con. 5776-13.

3yrs Sem - VI
5yrs Sem - X

2013 May

NG-7480

(3 Hours)

[Total Marks : 100

1. Attempt the following in **not more than two sentences each** :— 20
- Define 'Child' under Child Marriage Restraint Act, 1929.
  - Define Female Foeticide.
  - Define 'Maintenance' under Hindu Adoption and Maintenance Act, 1956.
  - What is the objective of Family Courts Act, 1984 ?
  - What is Protective Home ?
  - Name two types of industries where a 'child' is prohibited to work.
  - Define 'Talak-ul-biddat'.
  - Define 'Delinquent Child' under Children Act, 1960.
  - Define 'Brothel' under the Immoral Traffic (Prevention) Act, 1956.
  - Define Streedhan.
2. Write short notes on any four of the following :— 20
- Judicial (Farquet)
  - Objects of Medical Termination of Pregnancy Act
  - Guardianship under Muslim Personal Law
  - Jovenile Justice Board
  - Functions of Family Court
  - Aims and Objectives of Dowry Prohibition Act.
3. Solve any **two** of the following problems :— 12
- A Hindu male adopts a child with the consent of his wife B.
    - Can such adoption deprive the adoptive father or mother of the power to dispose of his or her property by transfer inter vivo or by will ?
    - Can any property be vested in the adopted child before the adoption shall continue to vest in such person ?
    - Can the adoption be cancelled ? Why ?
  - Lalitha, a three years old girl is married to Ramesh, a five years old boy by their parents.
    - Have the parents of the children committed any offence ? If yes then under which Act ?
    - What is the punishment for the above same ?
    - Is there any International Convention that prohibits child marriage ?
  - In a sudden raid by the Police at a Brothel, they found many young ladies along with a minor girl aged 10 years.
    - Are all the ladies liable to be punished ? If yes then under which Act ?
    - Whether the minor girl aged 10 years shall also be liable for punishment ? If not then what is the alternative ?
    - Whether the senior lady living on the earnings from the Brothel is also liable to be punished ? If yes or no state reasons for the same.

[TURN OVER

4. Attempt any **four** essay type questions from the following :—
- (a) Discuss the main objects of 'Juvenile Justice' (Care and Protection of children) Act, 2000.
  - (b) Discuss the protection given to children under 'The Child Labour' (Prohibition and Regulation) Act, 1986 with respect to—
    - (i) Total prohibition of employment
    - (ii) Authority who can amend the schedule
    - (iii) Regulation of conditions of work
    - (iv) Liability of the employer.
  - (c) Explain with case laws the following :—
    - (i) Sexual Harrassment at work place
    - (ii) Right to Education.
  - (d) Discuss the welfare and safety of women in the Factories Act, 1982.
  - (e) How does Constitution of India safeguard interest and right of women ? Discuss provisions with care law under the following headlines :—
    - (i) Under Preamble
    - (ii) Right to Equality
    - (iii) Special Provision
    - (iv) Under Directive Principles.
  - (f) Discuss in detail the Divorce of Women under Muslim Law.

(मराठी रूपांतर)

(३ तास)

[एकूण गुण : १००]

१. खालीलपैकी प्रत्येकी दोन वाक्यात उत्तरे लिहा :-

२०

- (अ) बाल विवाह अधिनियम, १९२९ च्या अंतर्गत 'बालक' ह्या शब्दाची व्याख्या लिहा.
- (ब) महिला भ्रूणमृत्यू म्हणजे काय ?
- (क) हिन्दू दत्तक व भरणपोषण अधिनियम : १९५६ च्या अंतर्गत 'भरणपोषण' म्हणजे काय ?
- (ड) कुटुंब न्यायालय अधिनियम, १९८४ चे उद्देश लिहा.
- (इ) संरक्षण गृह म्हणजे काय ?
- (फ) लहान मुलास काम करण्यासाठी बंदी (मनाई) असलेल्या दोन उद्योगांची नावे सांगा.
- (ग) तलाक-उल-बिद्दत म्हणजे काय ?
- (ह) बाल कायद्यांतर्गत, 'अपराधी बालक' व्याख्या लिहा.
- (य) अनैतिक व्यापार (निवारण) अधिनियम, १९५६ च्या अंतर्गत 'शेयागृह' म्हणजे काय ?
- (र) स्त्रीधन म्हणजे काय ?

२. टिपा लिहा (कोणत्याही चार) :-

२०

- (अ) कायदेशीर घटस्फोट - प्रकार
- (ब) पेट्रिकीय गर्भाचा रोवट अधिनियम उद्देश
- (क) मुस्लीम कायदानुसार संरक्षणाचे प्रकार
- (ड) अल्पवयीनांसाठी न्यायदान मंडळ
- (इ) कुटुंब न्यायालयाचे कार्य
- (फ) हुंडा प्रतिबंधक कायद्याची उद्देशे.

३. खालील प्रश्न सोडवा (कोणतेही दोन) :-

१२

- (अ) 'अ' हिंदू पुरुषाने आपल्या पत्नीच्या सहमतीने लहान मुल (बालक) दत्तक घेतले.
  - (१) अशाप्रकारचे दत्तक घेणे दत्तक माता व पिता यांना आपल्या हयातीत किंवा मृत्युपत्राद्वारे आपल्या मालमत्तेची व्यवस्था लावण्याच्या अधिकारापासून परावृत्त करू शकतात का ?
  - (२) कोणत्या प्रकारची मालमत्ता दत्तक बालकांच्या नावे दत्तक बालकांचा ताबा मिळण्याअगोदर करता येते का ?
  - (३) दत्तक घेणे रद्द होऊ शकते का ?
- (ब) ललिता वय वर्षे ३ (तीन) हिचे रमेश वय वर्षे ५ (पाच) यास बरोबर त्याच्या पालकांकरवी लग्न लावण्यात आले.
  - (१) मुलांच्या पालकांनी गुन्हा केला आहे का ? होय, तर कोणत्या कायद्यांतर्गत ?
  - (२) वरील तक्रारीसाठी सजा काय ?
  - (३) बालविवाह विरोधात कोणती आंतरराष्ट्रीय परिषद आहे काय ?

[TURN OVER]

(क) अचानक घातलेल्या धाडीमध्ये पोलिसांना कुंटणखान्यात तरूण स्त्रीया, दहा वर्षांच्या अल्पवयीन मुलीसोबत आढळल्या.

- (१) सर्व स्त्रिया शिक्षेस पात्र आहेत का ? जर होय, तर कोणत्या कायद्यांतर्गत ?
- (२) वय वर्षे दहा असलेल्या अल्पवयीन मुलीसुद्धा शिक्षेस पात्र आहेत का ? जर नाही, त्यासाठी पर्याय काय आहे ?
- (३) जर वृद्ध महिला कुंटणखान्याच्या उत्पन्नावर पदरनिर्वाह करत असेल तर ती शिक्षेस पात्र आहे का ? होय किंवा नाही कारणे सांगा.

४. निबंधत्माक प्रश्न सोडवा (कोणतेही चार) :-

४८

(अ) अल्पवयीनांसाठी न्यायदान (देखरेख आणि बाल संरक्षण) अधिनियम, २००० च्या महत्त्वाचे उद्देश काय आहेत, ते चर्चा करा.

(ब) बाल कामगार (निषेध आणि ठराव) अधिनियम, १९८६ चा संदर्भात लिहा :-

- (१) रोजगाराकरीता विरोध
- (२) परिशिष्ट दुरुस्ती अधिकार
- (३) कार्यास योग्य वातावरण नियमित ठेवणे
- (४) मालकीची जबाबदारी.

(क) निर्णयजनक कायद्यांचे स्पष्टीकरण द्या :-

- (१) कामगार ठिकाणी होणारे लैंगिक शोष.
- (२) शिक्षणाचा अधिकार.

(ड) कारखाना अधिनियम, १९८२ मध्ये स्त्रियांच्या रित्यासाठी व संरक्षणासाठी कोणते नियोजन केले आहे ते लिहा.

(इ) भारतीय संविधानात महिलांचे हित व हक्क कसे वाचवले जाते ? खालील दिलेल्या शीर्षकांमध्ये तरतुदी निर्णयजन्य कायद्यांसोबत चर्चा करा :-

- (१) प्रस्ताव अंतर्गत
- (२) समान अधिकार
- (३) विशेष तरतुदी
- (४) मार्गदर्शक तत्त्व.

(फ) मुस्लिम कायद्यांतर्गत स्त्रीयांसाठी घटस्फोटाबाबत सविस्तर माहिती लिहा.

58 : 12.F.nd.mk

Con. 10104-12.

NM-7794

(3 Hours)

[Total Marks : 100

1. Attempt the following in not more than two sentences each :— 20
- Define 'Women's Estate'.
  - What does Article 38 of the Indian Constitution provide for ?
  - Define 'Dower' or 'Mehr'.
  - Define child under Child Marriage Restraint Act, 1929.
  - ~~When a married Hindu can adopt a child ?~~
  - What is the punishment prescribed for Dowry death ?
  - When is a wife not entitled to receive maintenance or the interim maintenance and expenses of proceedings from her husband u/s. 125 of Criminal Procedure Code.
  - Define 'Talak Ahasan'.
  - Define 'Brothel' under the Immoral Traffic (Prevention) Act, 1956.
  - What is Family Court ?
2. Write short notes on any four of the following :— 20
- Objects of the Pre Natal Diagnostic Techniques Act, 1994
  - Important provisions of CEDAW
  - Punishment for Child marriages
  - Punishment for Abetment of Sati
  - Tortious liability against Unborn child
  - Kinds of Guardianship under Mohammedan Law.
3. Solve any two of the following problems :— 12
- A Muslim woman seeks divorce from her husband —
    - Can the divorced wife marry another man ? Give reasons for your answer.
    - When can the divorced wife marry her own husband ? Give reasons for your answer.
  - Amit a Hindu married Payal a Hindu under Hindu rites. After eight years of marriage Amit told his wife payal that he did not want to live with her hence they should be divorced under mutual consent as Amit wanted to marry one Vidya. Amit also embraced Islam for the same and obtained a certificate of conversion to Islam from Qazi.
    - What is the nature of the offence committed and state the punishment for the same.
    - Under which Section of IPC is the offence and the Punishment committed ?
    - Write the judgement and the name of the case law.

[TURN OVER

e. i (e) when a married Hindu female
can't adopt a child

- (c) A female employee Naina is five months pregnant working for last two years in the establishment for the same employer.
- What kind of Maternity Benefit can Naina claim from her employer ?
  - When should Naine give notice to her employer ?
  - What shall be the procedure adopted by the employer to determine Maternity Benefit in case to Naina ?
4. Attempt any **four** essay type questions from the following :—
- Discuss in detail the functions of Family Court.
  - Write in detail the offences relating to marriage under the Indian Penal Code 1860 with respect to women under the following heads :
    - Cohabitation by deceitful means — Section 493
    - Bigamy — Section 494
    - Adultery — Section 497
  - Discuss the constitutional provisions for the benefit of the women and explain how it safeguards the interests and rights of women.
  - Discuss the welfare and safety of women under the Factories Act, 1982.
  - Discuss the main objects of 'Juvenile Justice' (Care and Protection of Children) Act, 2000.
  - Explain with case law :—
    - Sexual Harassment at workplace
    - Right to Education.

(सहायी रूपांतर)

१. खालीलपैकी प्रत्येकी दोन वाक्यात उत्तरे लिहा :—

- स्त्रियांची मालमत्ता म्हणजे काय ?
- भारतीय संविधानामधील कलम ३८ काय आहे ? ते लिहा.
- 'मेहर' म्हणजे काय ?
- बाल विवाह अधिनियम १९२९ च्या अंतर्गत 'बालक' ह्या शब्दाची व्याख्या लिहा.
- विवाहित हिंदू महिला मूल दत्तक कधी घेऊ शकते ?
- हुंडाबळीसाठी कायदेशीर शिक्षा काय आहे ?
- फौजदारी प्रक्रिया संहितेच्या कलम १२५ प्रमाणे पत्नीस निर्वाह निधी किंवा मध्य निर्वाह निधी आणि प्रक्रिया खर्च मागण्यांचा अधिकार कधी रहात नाही ?
- 'तलाक अहसान' म्हणजे काय ?
- अनैतिक व्यापार (निवारण) अधिनियम १९५६ च्या अंतर्गत 'वेश्यागृह' म्हणजे काय ?
- 'कुटुंब न्यायालय' म्हणजे काय ?

२. टिपा लिहा (कोणतेही चार) :--

- (अ) प्रसूतीपूर्व गर्भ व लिंग तपासणी (प्रतिबंध) कायद्याची उद्दिष्टे
- (ब) सिडौची (CEDAW) महत्त्वपूर्ण तरतूद
- (क) बाल-विवाहासाठी दंड
- (ड) सती प्रथेस प्रोत्साहित करण्याबाबत दंड
- (इ) जन्माला न आलेल्या बालकाविरुद्ध अपकृत्य दायित्व
- (फ) मुस्लिम कायद्यानुसार संरक्षणाचे प्रकार.

२०

३. खालील प्रश्न सोडवा (कोणतेही दोन) :--

(अ) एका मुस्लिम स्त्रीला आपल्या पतीला घटस्फोट द्यावयाचा आहे.

(१) घटस्फोट घेतल्यानंतर ती स्त्री पुन्हा दुसऱ्याशी लग्न करू शकते का ? कारण लिहा.

(२) जर त्या स्त्रीला आपल्याच नवऱ्याशी पुन्हा लग्न करावयाचे असल्यास कोणत्या अटीचे तिला पालन करावे लागेल ?

(ब) अमित व पायल दोघेही हिंदू असून ते हिंदू पद्धतीने लग्न करतात. लग्नाच्या ८ (आठ) वर्षांनंतर अमित त्याची पत्नी पायलला सांगते की, तो तिच्याबरोबर लग्न इच्छित नाही व त्यानी सगळीने घटस्फोट घेतला पाहिजे, कारण अमित विद्याशी लग्न करू इच्छितो. अमित इस्लाम धर्माधिकारतो का काजीकडून धर्मांतराचे प्रमाणपत्र मिळवितो.

(१) केलेल्या गुन्हाचे स्वरूप त्यासाठी सजा काय आहे ?

(२) भारतीय दंड संहितेच्या कोणत्या कलमांतर्गत वरील गुन्हा दाखल केला जातो व सजा दिली जाते ?

(३) खटल्याचे निकाल लिहून, खटल्याचे नाव लिहा.

(क) नयना स्त्री कामगार पाच महिन्यांची गर्भवती असून ती मागील दोन वर्षे एका संस्थेमध्ये कार्य करत आहे.

(१) कोणत्या प्रकारचे प्रसूती फायदे नयनाला तिच्या मालकाकडून मिळू शकतात ?

(२) नयना तिच्या मालकाला केव्हा सूचना देऊ शकते ?

(३) प्रसूती फायदे मिळण्यासाठी मालकाने नयनाच्या बाबतीत कोणती पद्धत वापरली पाहिजे ?

१२

४. निबंधात्मक प्रश्न सोडवा (कोणतेही चार) :--

(अ) कौटुंबिक न्यायालयाच्या कार्याचे स्पष्टीकरण द्या.

(ब) खालील विषयावर माहितीच्या संबंधित भारतीय दंड संहिता १८६० मध्ये लग्नासंबंधी कोणते गुन्हे उल्लेखिलेले आहेत, यावर सविस्तर माहिती लिहा.

(१) फसवणूक करून एकत्रित राहणे -- कलम ४९३

(२) एकापेक्षा जास्त विवाह करणे -- कलम ४९४

(३) व्यभिचार -- कलम ४९७.

(क) महिलांच्या हितासाठी भारतीय संविधानामध्ये कोणकोणत्या तरतुदी आहेत व त्यामुळे स्त्रियांचे नुकते नुकते नुकते नुकते ?

४८

- (ड) कारखाना अधिनियम, १९८२ मध्ये स्त्रियांच्या व संरक्षणासाठी कोणते नियोजन केले आहे ते लिहा.
- (इ) अल्पवयीनांसाठी न्यायदान (देखरेख आणि बाल संरक्षण) अधिनियम २००० च्या मुद्द्याचे उद्देश काय आहे ते चर्चा करा.
- (फ) निर्णयजनक कायद्यास स्पष्टीकरण द्या :--
- (१) कामाच्या ठिकाणी होणारे लैंगिक शोषण
  - (२) शिक्षणाचा अधिकार.
-

Con. 3274-12.

MR- 4242

(3 Hours)

[Total Marks : 100

1. Attempt the following in not more than two sentences each: 20
- Define Streedhan.
  - What does Article 23 and Article 24 of the Constitution of India provide for?
  - Why was the Family Court enacted?
  - Define Agante.
  - Define female foeticide.
  - Define Bigamy.
  - Define the term Natural Guardian.
  - Define Talaq-ul-biddat.
  - Define Genetic clinic under Pre-Natal Diagonostic Technique (Regulation & Prevention of Misuse) Act 1994.
  - State any two functions of the Human Rights Commission.

Write short notes on any four of the following: 20

- National Commission for Women.
- Protection to women under Factories Act, 1948 and Mines Act, 1952.
- Distinction between Adultery and Rape.
- Guardianship under Guardianship and Welfare Act, 1980.
- Need for Uniform Civil Code.

3. Solve any two of the following Problems: 12

- Answer the following problems with reasons:
  - Savita a pregnant woman working in a factory for past one year loses child due to accident at home. What is the Maternity Benefit that Savita is entitled under the maternity Benefit Act?
  - Archana had made three complaints to police that her husband and mother-in-law were demanding money from her father. Archana died due to several burns within a year of her marriage. State the offence committed and what kind of action can be taken against Archana's mother-in-law?
- A boy Sumit below 16 years of age was Kidnapped from his lawful guardianship.
  - Which section of IPC can be applied here?
  - If the boy is taken away from India, then what is the kidnapping called and under what section?

[Turn Over

- iii. According to section 366, if a woman is kidnapped then what is it called?
  - iv. What is the punishment for abduction?
- c. On a sudden raid by the police at a Brothel, they found many young ladies along with a minor girl aged ten years.
- i. Are all the ladies to be punished? If yes under which Act?
  - ii. Whether the minor girl aged ten years shall also be liable to punishment? If not then what is the alternative?
  - iii. Whether the senior lady living in on the earnings from the Brothel is also liable to be punished? If yes or no state reasons for the same.

4. Attempt any four essay type questions from the following:

48

- a. Discuss in Right to Payment of Maternity Benefit under the Maternity Benefit Act, 1961.
- b. Discuss the need of Prohibition of Immoral Traffic in Women and also discuss the main provisions of Immoral Traffic in Women.
- c. How does Constitution of India safeguard interest and right of women? Discuss provisions with case law under the following headlines.
  - 1. Under preamble
  - 2. Right to equality
  - 3. Special provisions
  - 4. Under directive principles.
- d. Discuss in detail the divorce of women under Muslim Law.
- e. Discuss in detail the provisions of Maintenance of wife and children under the Adoption and Maintenance Act, 1956.
- f. Discuss the protection given to children under 'The Child labour (prohibition and Regulation) Act, 1986 with respect to -
  - 1. Total prohibition of employment
  - 2. Authority who can mend the schedule
  - 3. Regulations of conditions of work
  - 4. Liability of the employer.

(मराठी रूपांतर)

(३ तास)

[एकूण गुण : १००]

१. खालीलपैकी प्रत्येकी दोन वाक्यात उत्तरे लिहा.

२०

- (अ) 'स्त्रिधन' म्हणजे काय ?
 (ब) भारतीय संविधानामधील कलम २३ व कलम २४ काय आहे ते लिहा.
 (क) कुटुंब न्यायालय अधिनियम का बनविण्यात आले ?
 (ड) 'गोत्रज' म्हणजे काय ?
 (इ) महिला भ्रुण मृत्यू म्हणजे काय ?
 (फ) द्विभार्या संकल्पना स्पष्ट करा.
 (ग) "नैसर्गिक संरक्षक" व्याख्या लिहा.
 (ह) तलाक-उल-बिद्दत म्हणजे काय ?
 (घ) अर्बग परीक्षा तंत्र अधिनियम, १९९४ च्या अंतर्गत 'अनुवैशिक चिकित्सालय' ह्या शब्दांची व्याख्या द्या.
 (र) मानव अधिकार आयोगाची दोन कार्ये लिहा.

२. टिपा लिहा (कोणत्याही चार) :-

२०

- (अ) राष्ट्रीय महिला आयोग.
 (ब) कारखाना अधिनियम, १९४८ व खाण अधिनियम, १९५२ च्या अंतर्गत महिलांचे संरक्षण.
 (क) व्यभिचार व बलात्कार ह्यांचा फरक सांगा.
 (ड) पालक आणि पाल्य अधिनियम, १९८० अंतर्गत 'संरक्षण'.
 (इ) समान नागरी कायद्याची आवश्यकता.

३. खालील प्रश्न सोडवा (कोणतेही दोन) :-

१२

(अ) खालील घटनांची कारणे लिहा.

(१) सविता नर्मवती महिला एका वर्षापासून कारखान्यात काम करत असून घरातील अपघातामुळे आपल्या मुलाला (बालक) गमावले. प्रसुती कायदा, अधिनियम १९६१ अंतर्गत सविताला कोणता कायदा लागू होतो ?

(२) अर्चना तिचा नवरा आणि सासू तिच्या वडिलांकडून पैसे मागत आहेत अशा तीन तक्रारी पोलिसांत नोंदविल्या होत्या. अर्चना लग्नाच्या अवघ्या एका वर्षाच्या आत प्रखरतेने जळून मरण पावली. कोणत्या प्रकारचा गुन्हा करण्यात आला ते सांगा. कोणत्या प्रकारची कारवाई अर्चनाच्या सासूच्या विरोधात केली जाईल ते सांगा.

(ब) सुमित १६ वर्षाखाली बालक आपल्या कायदेशीर पालकांपासून अपहरण केले.

(१) भारतीय दंड संहिताचे कोणते कलम येथे लागू होते ?

(२) जर बालकास भारताच्या बाहेर अशा प्रकारचे अपहरण कोणत्या प्रकारचे आहे ? कोणत्या कलमांतर्गत येते ?

[TURN OVER]

(३) कलम ३६६ अंतर्गत स्त्रिया अपहरणास काय म्हणतात ?

(४) अपहरण करणाऱ्यास कोणती शिक्षा आहे ?

(क) अचानक घातलेल्या धाडीमध्ये पोलिसांना कुंटणखान्यात तरूण स्त्रिया, दहा वर्षांच्या अल्पवयीन मुली सोबत आढळल्या.

(१) सर्व स्त्रिया सजेस पात्र आहेत का ? जर होय तर कोणत्या कायद्यांतर्गत ?

(२) वय वर्षे दहा असलेल्या अल्पवयीन मुलीसुद्धा सजेस पात्र आहेत का ? जर नाही, त्यासाठी पर्याय काय आहे ?

(३) जर वृद्ध महिला कुंटणखान्याच्या उत्पन्नांवर उदरनिर्वाह करत असेल तर ती सजेस पात्र आहे का ? होय किंवा नाही कारणे सांगा.

४. निबंधात्मक प्रश्न सोडवा (कोणतेही चार) :-

+(अ) प्रसूती कायदा अधिनियम, १९६१ च्या अंतर्गत प्रसूती कायदा भ्रंशना अधिकार संबंधित चर्चा करा.

(ब) स्त्रियांमधील अनैतिक व्यापार (निवारण) प्रतिबंधाची गरज लिहा आणि अनैतिक व्यापार (निवारण) च्या विशेष तरतुदी लिहा.

+(क) भारतीय संविधानात महिलांचे हित व हक्क कसे वाचवले जाते ? कोणत्या दिलेल्या शीर्षकामध्ये तरतुदी निरूपित करून कायद्यासोबत चर्चा करा.

१. प्रस्तावा अंतर्गत

३. विशेष तरतुदी

२. समान अधिकार

४. मार्गदर्शक तत्त्व.

+(ड) मुस्लिम कायद्यांतर्गत स्त्रियांसाठी घटफोटाबाबत सविस्तर माहिती लिहा.

(इ) हिन्दू दत्तक व पोटगीचा अधिनियम, १९५६ मध्ये बायको व पत्नींसाठी पोटगीबद्दल कोणत्या तरतुदा देण्या आहेत ?

+(फ) बाल कामगार (निषेध आणि ठराव) अधिनियम, १९८६ या संदर्भात लिहा.

(१) रोजगारांचा एकूण निषेध

(२) परिशिष्ट दुरुस्ती अधिकार

(३) कार्यास योग्य वातावरण नियमित ठेवणे

(४) मालकाची जबाबदारी.

1. Attempt the following in not more than two sentences each :— 20
- What is 'Talak Hasan' ?
  - Define 'Dower' or 'Mehr' ?
  - What is Protective home ?
  - What is Nikah ?
  - What are the essentials of Muta marriage ?
  - State the orders which cannot be passed against a Juvenile.
  - When a married Hindu can adopt a child ?
  - What is the minimum working period of a woman to claim maternity benefit under Maternity Benefit Act ?
  - What is 'in camera' proceedings ?
  - Define 'Child' according to the Immoral Traffic Act, 1956.
2. Write short notes on any four of the following : — 20
- Guardianship under Muslim Personal Law
  - Punishments for abatement of Sati
  - Functions of the Family Court
  - Important provisions of CEDAW
  - Juvenile Justice Board
  - Restraint of Child Marriages.
3. Solve any two of the following problems :— 20
- Amar a Hindu married Priya a Hindu under hindu rites. After eight years of marriage Amar told his wife Priya that he did not want to live with her hence they should be divorced under mutual consent as Amar wanted to marry one Vinita. Amar also embraced Islam for the same and obtained a certificate of conversion to Islam from Qazi.
    - What is the nature of offence committed and state the punishment for the same.
    - Under which Section of IPC is the offence and the Punishment committed ?
    - Write the judgement and the name of the case Law.
  - Sarita was married to Rohit under Hindu rites. As per the demands from the father-in-law, husband, three brothers and brother-in-law dowry worth Rs.60,000/- of gold ornaments, clothes were given to Sarita's father-in-law and husband. Sarita was still harassed, beaten up and kept without food by her inlaws and her husband. They refused to return her streedhan.
    - What is the nature of the offence committed and state the punishment for the same.
    - Under which Section of IPC is the offence and the Punishment committed ?
    - Write the judgement and the name of the case Law.
  - A Muslim married woman falls in love with another Muslim male and wants to marry him.
    - Can the Muslim married woman marry with the other Muslim male during the subsistence of her early marriage ? If yes or no state the reason for the same.
    - Can the Muslim married woman marry the other Muslim male after taking divorce from her first Muslim husband ? If yes then when ?
4. Attempt any four essay type questions from the following :— 20
- Discuss fully the provisions of Maternity Benefit Act, 1961.
  - Discuss fully the objects of 'Juvenile Justice' (care and protection of children) Act, 2000.
  - Discuss in detail Rape under Section 375 of the Indian Penal Code.
  - Discuss in detail the Welfare and Safety of Women in Factories Act, 1982.
  - Explain with case law :—
    - Sexual Harrasement at workplace
    - Right to Education.
  - Write in detail the status of Women in pre-independent india and trace some of the historic events, which led to the improvement of their status.

(मराठी रूपांतर)

१. खालीलपैकी प्रत्येकी दोन वाक्यात उत्तरे लिहा :-- २०
- (अ) 'तलाक हसन' म्हणजे काय ?
 (ब) 'मेहर' म्हणजे काय ?
 (क) संरक्षण गृह म्हणजे काय ?
 (ड) 'निकाह' म्हणजे काय ?
 (इ) मूला विवाहाच्या अत्यंत महत्त्वाच्या मूलभूत गरजा लिहा.
 (फ) 'ज्युवेनाईल' (तरुण)च्या विरुद्ध कोर्टात कोणते आदेश देता देत नाहीत ?
 (ग) विवाहीत हिंदू महिला मूल दत्तक कधी घेऊ शकते ?
 (ह) प्रसूती फायदा कायदे खाती स्त्रीचा प्रसूती फायदा मिळविण्यासाठी कमीत-कमी किती काळ काम होणे आवश्यक असते ?
 (स) 'बंद खोली' कार्यवाही काय आहे ?
 (द) अनैतिक व्यापार (निवारण) अधिनियम, १९५६ च्या अंतर्गत 'बाल' ह्या शब्दाची व्याख्या लिहा.
२. टिपा लिहा (कोणत्याही चार) :-- २०
- (अ) मुस्लिम कायदा अदालत संरक्षणाचे प्रकार
 (ब) सती होण्यासाठी प्रवृत्त करण्यास सजा
 (क) कुटुंब न्यायालयाचे कार्य
 (ड) सिडोचे (CEDAW) महत्त्वपूर्ण तरतूद
 (इ) अल्पवयीनांसाठी न्यायदान मंडळ
 (फ) बाल विवाह विरोध.
३. खालील प्रश्न सोडवा (कोणतेही दोन) :-- २०
- (अ) अमर व प्रिया दोघेही हिंदू असून ते हिंदू पद्धतीने लग्न करतात. लग्नाच्या ८ (आठ) वर्षांनंतर अमर त्याची पत्नी प्रियाला सांगतो की, तो तिच्याबरोबर राहू इच्छितो व त्यांनी संमतीने घटस्फोट घेतला. तिने कारण अमर विनिताशी लग्न करू इच्छितो. अमर याला धर्म स्विकारतो व काजीकडून धर्मांतराचे प्रमाणपत्र मिळवितो.
 (१) केलेल्या गुन्ह्याचे स्वरूप आणि त्यासाठी सजा काय आहे ?
 (२) भारतीय दंड संहितेच्या कोणत्या कलमांत वरील गुन्हा दाखल केला जातो व सजा दिली जाते ?
 (३) खटल्याचे निकाल लिहून, खटल्याचे नाव लिहा.
- (ब) सरीता पुरोहितशी हिंदू पद्धतीने लग्न करते. सासरे, पती, ३ (तीन) भाऊ व मेव्हणा यांनी केलेल्या मागनुसार (साठ हजार) ₹ ६०,००० किंमतीचे सोन्याचे दागिने, पगडे, सरीताच्या सामन्यांना व पतीला दिले जातात. तरीही सासरे व पती सरीताला मारहाण करतात व विना अन्न ठेवतात. ते तिचे स्त्रीधन परत करण्यास नकार देतात.
 (१) केलेल्या गुन्ह्याचे स्वरूप आणि त्यासाठी सजा काय आहे ?
 (२) भारतीय दंड संहितेच्या कोणत्या कलमांत वरील गुन्हा दाखल केला जातो व सजा दिली जाते ?
 (३) खटल्याचे निकाल लिहून, खटल्याचे नाव लिहा.
- (क) मुस्लिम विवाहीत स्त्री एका मुस्लिम परपुरुषाच्या प्रेमात पडली आणि त्याच्याशी लग्न करू इच्छिते.
 (१) मुस्लिम विवाहीत स्त्री आपले पहिले लग्न अस्तित्वात दुसऱ्या मुस्लिम परपुरुषा सोबत लग्न करू शकते का कारणे सांगा.
 (२) मुस्लिम विवाहित स्त्री आपल्या मुस्लिम नवऱ्याकडून घटस्फोट घेतल्यानंतर दुसऱ्या मुस्लिम पुरुषाशी लग्न करू शकते का ? कारणे सांगा.
४. निबंधात्मक प्रश्न सोडवा (कोणतेही चार) :-- २०
- (अ) प्रसूती कायदा अधिनियम, १९६१ मध्ये प्रसूती कायदासाठी कोणत्या तरतूदी केल्या आहेत ?
 (ब) अल्पवयीनांसाठी न्यायदान (देखरेख आणि बाल संरक्षण) अधिनियम, २००० च्या महत्त्वांचे उद्देश काय आहेत, ते चर्चा करा.
 (क) भारतीय दंड संहिता कलम ३७५ च्या अंतर्गत बलात्काराची सविस्तर चर्चा करा.
 (ड) कारखाना अधिनियम, १९८२ मध्ये स्त्रियांच्या हितासाठी व संरक्षणासाठी कोणते नियोजन केले आहे ते लिहा.
 (इ) निर्णयजनक कायद्याचे स्पष्टीकरण द्या :--
 (१) कामाच्या ठिकाणी होणारे लैंगिक शोषण
 (२) शिक्षणाचा अधिकार.
 (फ) स्वातंत्र्य पूर्वकाल खंडातील महिलांचे समाजातील स्थान याबाबत विस्तृत विवेचन करा व स्त्रियांच्या उदृत प्रक्रियेतील ऐतिहासिक घटनांचा आढावा सादर करा.